

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise a soudkyně Mgr. Věry Jachurové v právní věci

žalobce: **Společnost přátel Jeseníků, z.s.**, IČO: 228 46 336
se sídlem Větrná 24, Rýmařov
zastoupený advokátem JUDr. Jaromírem Kyzourem
se sídlem Lublaňská 18, Praha 2

proti

žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
se sídlem Vršovická 65, Praha 10

za účasti: **Lesy České republiky, s. p.**
se sídlem Přemyslova 19, Hradec Králové

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 10. 2024, č.j. MZP/2024/250/2232

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a průběh řízení před správním orgánem

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo k odvolání žalobce (proti výrokům I

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

a III) částečně změněno a ve zbytku potvrzeno rozhodnutí Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, regionálního pracoviště Olomoucko, oddělení Správa chráněné krajinné oblasti Jeseníky (dále jen „AOPK“) ze dne 16. 4. 2024, č.j. SR/0029/OM/2024-10 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Žalovaný napadeným rozhodnutím změnil výrok III prvostupňového rozhodnutí tak, že za text „202A17“ vložil text „202A6“, za text „202D17“ vložil text „203A8“ a ve výrokové části v bodě 2.1 nahradil text „do 15. 6. daného kalendářního roku“ textem „od 1. 12. do 15. 6. kalendářního roku“.

2. Prvostupňovým rozhodnutím

- (1) *nebyla osobě zúčastněné na řízení (Lesům České republiky, s.p. – pozn. soudu - dále jen „OZNŘ“) povolena výjimka dle § 43 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“) ze zákazu dle § 29 písm. a) téhož zákona na území národní přírodní rezervace Praděd (dále jen „NPR“) v rámci konkrétních porostních skupin a dílců zařazených do pásma A hospodařit způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, a to za účelem asanace kůrovcem napadených stojících stromů, zlomů a vývrátů (výrok I);*
- (2) *nebyla OZNŘ povolena výjimka dle § 43 odst. 1 ZOPK ze zákazu dle § 29 písm. a) ZOPK na území NPR hospodařit způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, a to za účelem asanace kůrovci ohrožených anebo živelnou kalamitou postižených lesních porostů (výrok II);*
- (3) *byla OZNŘ povolena za stanovených podmínek výjimka dle § 43 odst. 1 ZOPK ze zákazu dle § 29 písm. a) ZOPK na území NPR v rámci konkrétních porostních skupin a dílců zařazených do pásem B a C hospodařit způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, a to za účelem asanace kůrovcem napadených stojících stromů, zlomů a vývrátů (výrok III);*
- (4) *byla OZNŘ povolena za stanovených podmínek výjimka dle § 43 odst. 1 ZOPK ze zákazu dle § 29 písm. a) ZOPK na území NPR hospodařit způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, a to za účelem kácení rizikových stromů podél značených turistických tras včetně účelové komunikace Ovčárenská, dále v bezprostřední blízkosti stavebních objektů nacházejících se v NPR (lovecké a jiné chaty) a v bezprostřední blízkosti loveckých zařízení, dále podél konkrétně uvedených dílců bezprostředně přiléhajících k hranici NPR, kde je bez omezení možný volný pohyb veřejnosti s cílem eliminovat ohrožení bezpečnosti osob (výrok IV);*
- (5) *nebyla OZNŘ povolena výjimka dle § 43 odst. 1 ZOPK ze zákazu dle § 29 písm. a) ZOPK na území NPR hospodařit způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, a to za účelem kácení rizikových stromů podél konkrétně uvedených dílců bezprostředně přiléhajících k hranici NPR, kde je bez omezení možný volný pohyb veřejnosti na území NPR (výrok V);*
a
- (6) *byl vyloučen odkladný účinek odvolání (výrok VI);*

a současně byly prvostupňovým rozhodnutím stanoveny podmínky upravující způsob provádění asanace kůrovci napadených stromů dle jednotlivých výroků.

3. Ze správního spisu soud zjistil, že řízení bylo zahájeno žádostí OZNŘ o výjimku dle § 43 ZOPK za účelem asanace kůrovcem napadených stojících stromů, zlomů a vývrátů; ohrožených anebo živelnou kalamitou postižených lesních porostů; kácení rizikových stromů podél značených turistických tras a podél pozemků bezprostředně přiléhajících k

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

hranici NPR, kde je volný pohyb veřejnosti a za účelem kácení rizikových stromů v bezprostřední blízkosti loveckých zařízení. Výjimka byla žádána do 31. 12. 2026.

4. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že důvodem vyhovění žádosti bylo umožnění činností v ochraně lesa směřujících k zabránění gradace podkorního hmyzu (kůrovcovitých) v porostech smrku ztepilého na území NPR s cílem přiměřené eliminace rizika rychlého rozpadu cenných lesních ekosystémů a umožnění včasného pokácení a asanace rizikových stromů k zajištění bezpečného pohybu osob na účelové komunikaci Ovčárenská, podél pozemků přiléhajících k hranici NPR a v blízkosti stavebních objektů a loveckých zařízení. Dále vymezil rizikové stromy.
5. OZNŘ považovala za nezbytné včasné těžební zpracování a efektivní asanaci, umístění dostatečného množství obranných opatření. Preferováno bude mechanické odkornění kůrovci napadených stromů a dříví. Dřevní hmota bude ponechána na místě k zetlení (s výjimkou rizikových stromů, které nelze bezpečně pokácet). Asanační těžby a ochranná opatření jsou jedinou možností vedoucí k zachování a zlepšení stavu nejcennějších lesních ekosystémů. Deklarovaným cílem je v souladu s § 11 a § 32 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „lesní zákon“) zajistit účinnou ochranu lesních porostů v souvislosti s aktuální hrozbou rozpadu a výrazného omezení všech jejich funkcí. Na provádění opatření existuje veřejný zájem, stejně jako na zpomalení rozpadu lesních ekosystémů a zamezení či zpomalení nástupu gradace kůrovcovitých. Existuje rovněž veřejný zájem na zachování bezpečnosti osob a majetku podél turistických cest, veřejnosti přístupných komunikací a na pozemcích přiléhajících k hranici NPR a v blízkosti stavebních objektů i loveckých zařízení. Současně je zde veřejný zájem na péči o předměty ochrany v Evropsky významné lokality Praděd (dále jen „EVL Praděd“) v podobě acidofilních smrčín či rašelinného lesa. Požadované činnosti jsou v souladu s *Koncepcí státní lesnické politiky*. Zdravotní stav smrkových porostů na území NPR je stabilizovaný. V minulých vegetačních obdobích došlo ve východní části NPR na lesním hospodářském celku Karlov k nárůstu objemu kůrovci napadených stromů. V roce 2022 šlo o 123 m³ a v roce 2023 o více než 400 m³.
6. Ze zákazu dle § 29 písm. a) ZOPK lze povolit výjimku za splnění podmínek § 43 odst. 1 ZOPK. Diverzifikace území NPR na pásma byla stanovena v souladu s dokumentem žalovaného - sekce 600 z února 2019 s názvem „*Postup asanace kůrovcem napadených porostů v CHKO a MZCHÚ*“ (dále jen „Metodika“). V případě, kdy jsou povolovanou činností dotčeny přirozené smrčiny vyskytující se na území NPR a stav kůrovce v území je stabilizovaný, bylo možné na území NPR přistoupit k vymezení pásem asanace kůrovcového dříví s postupem asanace (A), případně vymezení pásma asanace kůrovcového dříví s postupem asanace (B) s tím, že postup asanace (A) by měl být aplikován zpravidla na většině plochy NPR s ohledem na cíle ochrany chráněného území. V případě druhotných kulturních smrčín při stabilizovaném stavu kůrovce bylo možné vymezit pásmo asanace s postupem asanace (C) dle Metodiky, a to především za situace, kdy kulturní druhotné smrčiny tvoří větší ucelené porosty, kdy je cílem buď omezení šíření kůrovců do okolí NPR nebo přeměna těchto porostů.
7. S ohledem na pásma A a B a způsob stanovení asanace v rámci pásma B postupovala AOPK v souladu s Metodikou. Povolovanou činností nebude dotčeno 1465,3899 ha území NPR (72 % rozlohy). Do pásma A byla zařazena většina území a bylo stanoveno, že v rámci pásma B nebudou kůrovcem napadené stromy, vývraty a zlomy asanovány. Případná asanace ostatních dřevin bude provedena nedestruktivní metodou. Dřevní hmota bude ponechána

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

na území NPR, ve specifických případech může být její část ponechána v porostech přímo navazujících na NPR.

8. K zařazení dílců 419A, 419D a porostní skupiny 416B16 do pásma B žalovaný odkázal na plán péče o NPR Praděd na období 2016-2024 (dále jen „Plán péče“), který uvažuje s asanačními zásahy proti kůrovcům s preferencí nedestruktivních šetrných způsobů asanace. Převážná část území uvedených dílců a porostních skupin, jež jsou starší 160 let, je v nadmořské výšce 1270 m n.m. Porostní skupina 202C6, jež má věk přes 60 let, je rovněž v nadmořské výšce do 1270 m n.m., a nesplňuje tedy charakteristiku pro jejich zařazení do pásma A. Jde o biologicky hodnotná území vytvářející kompaktní celek, které je důvodné s ohledem na Plán péče a metodiku asanace zařadit do pásma B. V případě uvedených porostních skupin a dílců nelze dle žalovaného vyloučit potřebu uskutečnění asanačních opatření proti kůrovcům, přičemž podmínky asanace vymezené ve výroku III prvostupňového rozhodnutí odpovídají v konkrétních případech způsobu asanace doporučenému Plánem péče. Stanovené podmínky asanace rovněž nejsou v rozporu s metodikou asanace, jelikož se jedná o šetrné mechanické zásahy ve smyslu Metodiky za současného ponechání veškeré dřevní hmoty v porostu, a to za účelem omezení a zabránění šíření kůrovců z biologicky hodnotných území NPR do navazujících hospodářských porostů.
9. Prvostupňovým rozhodnutím vymezené pásmo C stanoví kombinaci nedestruktivních způsobů asanace u kůrovci napadených stromů konkrétní charakteristiky a destruktivních způsobů asanace v případě vývrátů a zlomů. K požadavku žalobce na přerazení dílců 202A, 202C a 203A a zde obsažených porostních skupin z pásma C do pásma A žalovaný uvedl, že porostní skupiny 202A2 a 202A3 jsou do pásma A již zařazeny na základě jejich věku, kdy nebudou exponovány gradaci kůrovcovitých. Ve vztahu k ostatním dílcům žalovaný odkázal na Plán péče. Ohledně dílce 202A konstatoval, že porostní skupina 202A6, která byla prvostupňovým rozhodnutím zařazena do pásma C, je dle lesnické mapy zařazena do pásma B. Z prvostupňového rozhodnutí neplynou pro zařazení do pásma C důvody, to tedy bylo tedy nesprávné a zmatečné. Žalovaný proto výrok III prvostupňového rozhodnutí změnil s tím, že vzhledem k okolnostem neexistují důvodné předpoklady pro zařazení porostní skupiny 202A6 do pásma A či C. Změna nemohla účastníkům řízení způsobit žádnou újmu, jelikož je stanoven postup asanace předmětné porostní skupiny.
10. Žalovaný se dále vyjádřil k porostním skupinám 202C2b, 202C3, 202C6, 203A1, 203A2a, 203A17/2b a 203A11. K porostní skupině 203A8 uvedl, že z prvostupňového rozhodnutí nevyplývá charakteristika daného porostu odůvodňujícího jeho zařazení do pásma C a ve vztahu k této porostní skupině postupoval stejně jako ve vztahu k porostní skupině 202A6 (uvedenou změnou kategorizace jsou sice OZNR stanoveny přísnější podmínky pro provádění asanace kůrovců, avšak s ohledem na velikost porostu (1,8 ha) a poměr zastoupení smrku (25 %) lze očekávat toliko marginální omezení provádění asanačních zásahů).
11. Stran porostních skupin 203D11 a 302D13 žalovaný uvedl, že porostní skupina 203D11 na území NPR neexistuje a v případě zařazení porostní skupiny 302D13 do pásma C z prvostupňového rozhodnutí plyne, že jde o porost nižší biologické hodnoty s podílem alochtonního materiálu. Jde o kompaktní větší celek kulturní smrčiny s důvodným záměrem na jeho přeměnu. Dle Plánu péče je současně asanace kůrovcových stromů kombinací destruktivních a nedestruktivních způsobů. Asanace kůrovců v dílcích 202A, 202C a 203 (nad tzv. Ztraceným chodníkem) je přezkoumatelně diferenciována na základě

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

odůvodněných charakteristik. Jde o heterogenní skupinu lesních porostů, přičemž stanovený způsob asanace kůrovců odpovídá jejich charakteristice, Plánu péče i Metodice.

12. K námitce, že některé dílce či porostní skupiny byly zařazeny do pásma C, ač byly vymezeny jako biotop L9.1, žalovaný uvedl, že mapování biotopů bylo zpracováno na základě vegetačního pokryvu a abiotických klasifikačních jednotek. Nebyla tedy zohledněna původnost mapovaných smrkových porostů. Bylo žádoucí, aby byly výsledky mapování biotopů doplněny o odborné znalosti z úřední činnosti AOPK a znalosti z odborných dokumentů či Plánu péče. Diverzifikace území NPR za účelem stanovení způsobu asanace byla provedena v souladu s Metodikou i Plánem péče a přijaté řešení odpovídá zjištěnému stavu věci.
13. Ve vztahu k dílcům 415B, 415C, 421A, 422B, 422C a 422D v lesním hospodářském celku Loučná nad Desnou žalovaný uvedl, že v rámci dílce 415B jsou porostní skupiny 415B2, 415B3 zařazeny do pásma A (porosty mladší 40 let). V případě zbylé části dílce 415B jsou ostatní porosty zahrnuty do pásma C, přičemž u porostních skupin 415B16, 415B17a/1, 415B17b spočíval důvod jejich zařazení v nízké biologické hodnotě a homogenní struktuře. Zbylá část dílce 415B je tvořena nepůvodními porosty (existuje zájem na postupné přeměně). Plán péče v případě porostních skupin dílce 415B nevyklučuje asanační zásahy bez požadavku na nedestruktivní přístup. V rámci dílce 415C je porostní skupina 415C2 zařazena do pásma A (porosty mladší 40 let). Porostní skupina 415C17/1 byla zařazena do pásma C s ohledem na Plán péče a alochtonní charakter porostu.
14. V případě dílce 421A je porostní skupina 421A2 zařazena do pásma A (lze očekávat rezistenci vůči gradaci kůrovců). Zbylá část byla zařazena do pásma C s ohledem na alochtonní původ porostu. Dílec 422B byl s ohledem na nepůvodnost porostů rovněž zařazen do pásma C. V případě dílců 422C a 422D byly porostní skupiny 422C2 a 422D2 zahrnuty do pásma A s ohledem na stáří. Ostatní porostní skupiny uvedených dílců 422C a 422D (422C16, 422D13/1) byly vymezeny v rámci pásma C vzhledem k alochtonnímu původu. Plánem péče není vyloučen asanační zásah proti kůrovci. AOPK přezkoumatelně odůvodnila stanovení postupu asanace kůrovci napadených porostů v rámci namítaných dílců a porostních skupin a zohlednila heterogenitu dotčených lesních porostů. Způsob asanace odpovídá charakteristice dřevin, Plánu péče a Metodice.
15. Výrokem III prvostupňového rozhodnutí byla povolena výjimka dle § 43 odst. 1 ZOPK ze zákazu dle § 29 písm. a) ZOPK za účelem asanace v pásmu B a C za splnění uvedených podmínek z důvodu, že povolovaná činnost významně neovlivní zachování předmětu ochrany NPR. Ta byla vyhlášena vyhláškou Ministerstva životního prostředí¹ (dále jen „vyhláška NPR“) s tím, že posláním NPR spočívá v ochraně komplexu přirozených a přírodě blízkých ekosystémů vázaných na geologický podklad a reliéf nejvyšších poloh pohoří Hrubý Jeseník. Dlouhodobým cílem ochrany lesních ekosystémů NPR jsou přirozeně strukturované lesní porosty tvořené místními populacemi dřevin ponechané samovolnému vývoji.
16. Povolovaná činnost významně neovlivní zachování předmětu ochrany NPR. Do pásma A a B byly zahrnuty přirozené smrčiny, jež jsou předmětem ochrany. V souvislosti s

¹ Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 6/1991 Sb., o zřízení státních přírodních rezervací Borek u Velhartic, Čtyři Palice, Králický Sněžník, Rejvíz, V rašelinách a jejich ochranných pásem a o zřízení státních přírodních rezervací Bukové kopce, Holina, Fajmanovy skály a Klenky, Chynínské buky, Kokšín, Lopata, Míšovské buky, Lípa, Třímanské skály, Habrová seč, Žákova hora, Praděd, Suchý vrch a Jelení bučina.

asanačními zásahy bude zachována přírodní struktura porostů tím, že nedojde k žádnému (pásmo B) nebo plošnému (pásmo C) pokácení stojících stromů. V případě pásma B dojde asanací stromů s obvodem větším než 220 cm včetně k dotčení 0–24 stromů/ha. Ty budou v místě ponechány bez odvětvění a manipulace, což zajistí a popř. zvýší kvalitu tlejícího dřeva, která je z pohledu druhové diverzity významnější než kvantita. Zohledněna byla také jeho pozice a dimenze kmene. AOPK rozhodla ponechat ostatní dřevní hmotu na místě k zetlení za účelem zachování biomasy v ekosystému a zohlednila přirozené zmlazení zmírňující efekt náhlé změny podmínek. Za účelem zajištění kontinuity lesního prostředí bylo stanoveno (výrok III), že po dobu platnosti prvostupňového rozhodnutí bude maximální objem asanovaného dřeva 6000 m³, což odpovídá běžnému ročnímu přírůstu v průběhu tří sezón v rámci porostů s očekávanou aktivitou kůrovců, a nedojde tedy ke snížení objemu živé biomasy. Jde o přiměřenou míru povolené činnosti, jež reflektuje aktuální poznání o produktivitě daného ekosystému. Stanovení maximálního objemu nebylo „primárním kritériem pro vydání výjimky“, prvostupňové rozhodnutí obsahuje další, rovnocenné podmínky.

17. Povolené činnosti jsou v souladu s Plánem péče rovněž s ohledem na rámcové zásady péče o les. V souvislosti s povoleným způsobem asanace nedojde ke zhoršení stavu přírodního prostředí NPR, a tedy k porušení § 28 odst. 2 ZOPK. Existují důvody pro povolení výjimky ze zákazu dle § 29 písm. a) ZOPK, povolený způsob asanace odpovídá Plánem péče stanovenému způsobu ochrany i potřebě OZNR přijmout asanační opatření k ochraně lesa. Prvostupňové rozhodnutí nebylo vydáno z důvodu okamžité potřeby hospodařit na území NPR způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, ale s ohledem na předběžnou opatrnost. Pokud by vydáno nebylo, neexistoval by v případě gradace kůrovců nástroj, který by OZNR umožňoval včas a dostatečně zasahovat proti kůrovcům, aby nedocházelo k jejich přemnožení. Výjimka by sice mohla být vydána následně, ale s ohledem na délku správního řízení a bionomii kůrovců by mohlo dojít k jejich přemnožení. Postup AOPK zohledňuje hospodářské potřeby OZNR a přijaté řešení není v rozporu s účelem ZOPK či se zájmem na ochraně NPR. Prvostupňové rozhodnutí obsahuje přezkoumatelnou úvahu o vlivu povolené činnosti na předmět ochrany. Diferenciace území NPR a způsob asanace mají oporu v Plánu péče, jakož jsou i v souladu s Metodikou. Uplatňováním prvostupňového rozhodnutí nedojde k významnému ovlivnění zachování stavu předmětu ochrany NPR, jenž spočívá v ochraně komplexu přirozených a přírodě blízkých ekosystémů vázaných na geologický podklad a reliéf nejvyšších poloh pohoří Hrubý Jeseník, jelikož lze mít důvodně za to, že bude zachována kontinuita existence dostatečně kvalitních lesních ekosystémů. Také délka platnosti prvostupňového rozhodnutí je přiměřená a v souvislosti s jeho uplatňováním bude uchován dosavadní stav přírodního prostředí.
18. Ohledně stanoviska doc. RNDr. H., Ph.D. a Prof. Ing. S., Ph.D. (dále jen „Stanovisko“) žalovaný odkázal na § 82 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) s tím, že z doplnění odvolání nevyplývá, že by nemohlo být uplatněno dříve. Stanovisko nepředkládá žádné nové návrhy ani důkazy, přičemž žalovaný se k jeho obsahu nemohl vyjádřit s ohledem na jeho obecnost.
19. Dále žalovaný odkázal na § 45g ZOPK s tím, že NPR se nalézá na území EVL Praděd. Z prvostupňového rozhodnutí vyplývá, že AOPK se možným dotčením předmětů ochrany EVL Praděd zabývala a shledala, že s ohledem na stanovené podmínky je ochrana biotopů dostatečně zajištěna. V případě dalších potenciálně dotčených předmětů ochrany bude dle prvostupňového rozhodnutí zachován příznivý vodní režim území i dostatečné množství

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

dřevní hmoty. Lze tedy vyloučit závažné a nevratné poškození přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je EVL Praděd určena. Nelze ani očekávat, že by prováděním asanačních došlo soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování dotčených druhů, resp. bylo ovlivněno dosažení cílů ochrany EVL Praděd.

20. NPR je součástí ptačí oblasti Jeseníky (dále jen „PO Jeseníky“), kdy může být dotčen předmět ochrany PO - jeřábek lesní a jeho biotop. Žalovaný odkázal na přílohu č. 6 Metodiky a na Plán péče s tím, že území NPR není z pohledu jeho výskytu v rámci PO Jeseníky významné (jde o místo širšího výskytu). Dle Metodiky by provádění asanačních zásahů mělo být soustředěno mimo kritická období. Podmínka provádění asanace dle výroku III. napadeného rozhodnutí není v rozporu s ochranou daného druhu a Metodikou. Zahájení asanačních zásahů bylo povoleno po vyhnízdění jedinců a vyvedení kuřat. Termín zahájení asanačních prací je tedy ve vztahu k Metodice odůvodněný a přiměřený.
21. Žalovaný však přisvědčil žalobci, že prvostupňovým rozhodnutím nebyl stanoven počátek období, v němž nemají být asanační zásahy prováděny. S ohledem na způsob ochrany jeřábka lesního uvedl, že není zřejmé, z jakého důvodu nebyl stanoven počátek období s omezením při asanaci. Znění podmínky stanovující časové omezení provádění zásahů není pro ochranu daného druhu dostatečné, jelikož není zřejmé, zda se vztahuje na celé kritické období jeřábka lesního. Žalovaný proto změnil prvostupňové rozhodnutí tak, že doplnil počátek období s časovým omezením provádění asanačních zásahů proti kůrovci na prosinec kalendářního roku. Předmětnou změnou nevznikne účastníkům řízení žádná újma, jelikož je vzhledem k biologii (přezimování) dřevokazného hmyzu zřejmé, že v prosinci nehrozí jeho gradace, tedy potřeba provádění asanačních zásahů.
22. V souvislosti s uplatňováním prvostupňového rozhodnutí lze důvodně vyloučit závažné nebo nevratné poškození biotopu jeřábka lesního, k jehož ochraně je PO Jeseníky určena. Nelze ani očekávat, že by prováděním povolených asanačních bylo způsobeno soustavné nebo dlouhodobé vyrušování uvedeného druhu, či případně dotčeno dosažení cílů ochrany PO Jeseníky.
23. V případě naplnění požadavků § 45g ZOPK není důvodný postup dle § 45i ZOPK. K tvrzenému dotčení ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů žalovaný uvedl, že výrok III prvostupňového rozhodnutí směřuje k zachování podmínek pro jejich kontinuální výskyt. V souladu s Plánem péče je stanoveno ponechání dřevní hmoty v místě k zetlení, čímž budou podpořeny xylobiontní druhy bezobratlých. Většina území NPR je ponechána bez zásahu, rozsah asanačních je limitován na max. 6000 m³ dřevní hmoty. Díky tomu nedojde např. k dotčení biotopu obojživelníků odklony pramenných vývěrů. Ponechání stromů směřuje ke zlepšení hnízdní nabídky a potravních podmínek. Tetřev hlušec se dle Plánu péče na území NPR vyskytuje ojediněle a jeho aktuální výskyt nevyplývá z Nálezové databáze ochrany přírody (dále jen „NDOP“). Plán péče uvažuje také vzácný výskyt rysa ostrovida, ani jeho aktuální výskyt však z NDOP nevyplývá. Na území NPR byl zaznamenán výskyt orla skalního. S ohledem na stanovené podmínky není důvod předpokládat zhoršení stavu lesního prostředí NPR s negativním vlivem na výskyt daných druhů. Výjimku z ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů lze povolit na základě žádosti toho, kdo zamýšlí uskutečnit škodlivý zásah. V případě povolování činnosti v souladu s Plánem péče a cíli ochrany NPR nelze mít za to, že způsobem asanace kůrovci napadených porostů dojde k významnému dotčení či zániku biotopů zvláště chráněných druhů. V případě hrozby porušení základních ochranných podmínek uvedených druhů je nutno požádat o výjimku dle § 56 ZOPK.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

24. K namítanému závazku vyplývajícímu ze Strategie Evropské unie v oblasti biologické rozmanitosti zajistit do roku 2030 přísnou ochranu 10 % pevniny Evropské unie žalovaný uvedl, že v případě, kdy je povolovaná činnost v souladu s Plánem péče, lze shledat, že byly respektovány ekologické nároky dotčené oblasti.

II. Obsah žaloby

25. Žalobce v žalobě nejprve obecně namítl, že byl napadeným rozhodnutím zkrácen na právu na příznivé životní prostředí, a to především tím, že byla povolena výjimka dle § 43 ZOPK umožňující provést výrazně škodlivé zásahy na území NPR Praděd, aniž by byly splněny zákonné podmínky. Při povolení výjimky nebylo hledáno řešení s co nejmenšími nepříznivými dopady na chráněné části přírody. K povolení výjimky došlo i navzdory existenci jiného uspokojivého řešení, které by odpovídalo okolnostem případu. Došlo současně k porušení procesních předpisů. Správní orgány nedostatečně hájí zájem ochrany přírody na území NPR Praděd chráněném jako EVL Praděd. Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jsou nadto nedostatečně odůvodněna.
26. V prvním žalobním bodě žalobce namítl, že povolená výjimka ze zákazu v § 29 písm. a) ZOPK, která umožňuje různé způsoby a rozsah intenzivních technologií za účelem asanace, je v rozporu s § 28 odst. 2 ZOPK. Na významné části území NPR Praděd se zbytečně umožňuje použití intenzivních technologií a související negativní a rušivá činnost. Lesní porost se rozděluje z hlediska asanace do tří pásem, AOPK přitom nepovolila výjimku v pásmu A (65 % NPR Praděd) a na zbývajících ploše (35 %) povolila použití intenzivních technologií v různém rozsahu. V pásmu B (21 %) umožnila asanaci nedestruktivními šetrnými způsoby, v pásmu C pak umožnila destruktivní metody. Navíc je v pásmu B i C povoleno pokácet a asanovat stojící kůrovcem napadené stromy, které jsou staticky neúnosné, narušené nebo nakloněné.
27. Obsahem druhého žalobního bodu bylo tvrzení o rozporu správních rozhodnutí s § 43 ZOPK. Na udělení výjimky neexistuje právní nárok, správní orgán disponuje správním uvážením a splnění alespoň jedné z podmínek v něm uvedených je pouze jedním z předpokladů udělení výjimky. Dotčené ustanovení umožňuje udělit výjimku ze zákonem zakázané činnosti, proto je třeba k jejich povolování přistupovat restriktivně. Povinnost prokázat naplnění stanovených podmínek leží na žadateli. Vždy je přitom třeba hledat optimální řešení s co nejmenším zásahem do ochrany přírody. Pokud existují opatření s mírnějšími dopady, měla by být žádost zamítnuta nebo výjimka povolena za současného stanovení zmírňujících opatření. V posuzované věci byla výjimka povolena z důvodu, že „*činnost významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území*“. Výjimka pro intenzivní technologie však může významně ovlivnit zachování stavu předmětu ochrany. Asanační zásahy na 35 % procentech rozlohy lesů jsou negativním jevem, který nepříznivě ovlivňuje přísně chráněné horské lesy. Stanovené podmínky nejsou dostatečné, zásahy neměly být připuštěny v takovém rozsahu. Správní orgány vadně aplikovaly § 43 ZOPK, neboť „povolovanou činností“ je činnost, o kterou je požádáno, nikoliv činnost připuštěná. Shora uvedený důvod má být vyhrazen pouze pro záměry, u nichž je od počátku zřejmé, že ovlivnění nemohou přivodit, nikoliv pro ty, kdy tomu tak je po nastavení omezujících podmínek a zamítnutí části žádosti. To je nutné i z důvodu ochrany práv ostatních účastníků řízení. Žádost neuvádí, že nepůjde o činnost, která předmět ochrany výrazně neovlivní, byl však tvrzen převažující jiný veřejný zájem. Porušením § 43 ZOPK bylo porušeno právo žalobce na příznivé životní prostředí.

28. Ve třetím žalobním bodě žalobce namítl, že významné nepříznivé ovlivnění předmětu ochrany potvrzovalo i Stanovisko, s nímž však žalovaný řádně nepracoval jako s podkladem a považoval jej za novou skutečnost. Ve správním spise však nebyly žádné výstupy z postupu posuzování vlivů na EVL Praděd a PO Jeseníky a nebylo zřejmé, zda AOPK výjimku povolí. Proto bylo pro žalobce přirozené v odvolacím řízení předložit stanovisko odborníků na ekologii lesa k vlivu výjimky. Stanovisko odkazuje na odborné články a studie podporující závěr, že zvolený postup může významně negativně ovlivnit zachování stavu předmětu ochrany. S podkladovou analýzou správní orgány nepracovaly a ani žalovaný žádné dokazování neprováděl. Jeho přístup k podkladům je selektivní - Stanovisku vytkl obecnost, zatímco podkladům AOPK, které nebyly ve spise a není jasný jejich obsah, nikoliv.
29. Dle čtvrtého žalobního bodu bylo žalobci upřeno právo vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu. Postup správních orgánů odporuje požadavku na seznámení účastníků řízení s podklady pramenícími z činnosti správních orgánů (monitoringy, pozorování atd.). Ani u ostatních AOPK zmíněných podkladů však není jasné, o co jde. Žalovaný na to měl reagovat z úřední povinnosti, což neučinil. Odvolání žalobce tak bylo vypořádáno v rozporu se zákonem.
30. Pátý žalobní bod obsahoval tvrzení žalobce, že prvostupňové rozhodnutí je v rozporu s principy v něm uvedenými a také s Metodikou. Prvostupňové rozhodnutí neodpovídá Metodice nejméně ve dvou bodech. Nelze souhlasit se zmatečným tvrzením žalovaného, že celková plocha pásma A je o 415 ha větší a tvoří 72 % rozlohy NPR Praděd. Žalovaný plochu navýšil o alpinské bezlesí, kde stromy téměř nerostou a kůrovec se zde nevyskytuje, a prvostupňové rozhodnutí se tedy této oblasti věcně netýká. Podíl pásma A (65 %) je velmi malý a nedůvodně do něj nebyly zařazeny další cenné lesní porosty. Dále žalobce vyjmenoval chybějící prostní skupiny (202A, 202C, 203A a další, které na sebe navazují a tvoří kompaktní celek a dále 416B16, 419A, 419D) a konstatoval, že povolená výjimka umožňuje zásahy i v cenných původních porostech. Žalobcem zmíněné lokality odpovídají čtvrtému z kritérií Metodiky, která AOPK definovala pro zařazení lokalit do pásma A. Nedodržení Metodiky dokládá, že povolená činnost může významně ovlivnit zachování předmětu ochrany a výjimka neměla být povolena. Byl tedy porušen § 2 odst. 4 a § 3 správního řádu.
31. Prvostupňové rozhodnutí je současně vnitřně rozporné, když v něm AOPK popsala kritéria, podle nichž postupuje, ač tak nečinila. Žalovaný to nezohlednil a předmětné porostní skupiny chybně ponechal v pásmu B s odkazem Plán péče. Argumentace Plánem péče je účelová a nevěrohodná. Pokud by byl respektován, pak by nemohlo být vydáno prvostupňové rozhodnutí v dané podobě. Plán péče připouští asanační zásahy i v lokalitách, v nichž je správní orgány vyloučily (viz porostní skupiny 419A a 419D, které žalovaný odmítl zařadit do pásma A). Napadené rozhodnutí neodpovídá Metodice, podle níž jsou na území NPR v biotopu L9 možné jen dva režimy asanace. AOPK si však vytvořila i pásmo C, zařadila do něj biotop L9 a umožnila zde destruktivní metody asanace. Jde o přírodní biotopy – horské smrčiny, které patří mezi předmět ochrany NPR Praděd. AOPK uměle snižuje jejich hodnotu i ochranu a žalovaný tento postup obhajuje. Rozhodujícím předmětem ochrany jsou právě biotopy L9.1 - horské třtinové smrčiny, jejichž část správní rozhodnutí obou stupňů chybně a v rozporu s Metodikou zařazuje do pásma C. Také dle Plánu péče jde o cenné porosty a jedná se o předmět ochrany. Jde o porosty se stářím až 200 let, kterých je v ČR minimum.

32. V šestém žalobním bodě žalobce namítl, že shora uvedené rozpory a podivné nakládání s podklady nebyly ve správním řízení vysvětleny, protože jsou správní rozhodnutí nedostatečně odůvodněna.
33. V sedmém žalobním bodě žalobce tvrdil, že správní orgány umožnily zbytečné a neopodstatněně destruktivní zásahy v ledovcových karech/karoidech ve vnitrozemí NPR. AOPK je zařadila do pásma C, ač jsou situovány do jádrových a velmi cenných lokalit. Není rozumně obhajitelné, aby AOPK v takto ekologicky citlivém území povolovala destruktivní metody asanace. Přijatelné by bylo jejich zařazení do pásma A či B. Byť se jedná o lesní porosty z velké části vysázené člověkem, a tedy nepůvodní, jsou obklopeny původní a evropsky mimořádnou přírodou ledovcových karů. Jde o klidová území, kde je kácení rušivým elementem pro řadu vzácných druhů živočichů. Nebylo hledáno optimální vyvážení zásahů. Současně nebylo odůvodněno, proč je třeba povolovat extenzivní výjimky na intenzivní technologie, ač aktuálně nejsou s kůrovcem větší problémy.
34. V osmém žalobním bodě žalobce namítl, že předmětem ochrany je také *jeřábek lesní*. Povolení asanačních zásahů bylo záměrem dle § 45h ZOPK. To vyplývá i ze stanovení omezujících podmínek. Úvahy správních orgánů jsou nedostatečné, nelze hodnotit stav biotopů jako předmětů ochrany EVL Praděd pomocí objemu dřeva odvozeného z průměrného přírůstu v území a nelze rozumně uvažovat o nahrazení starých lesů přírůstem v podobě odrůstajícího zmlazení. Ustanovení § 45g, § 45h a § 45i ZOPK transponují čl. 6 Směrnice č. 92/43/EHS (dále jen „Směrnice“). Dle judikatury Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) se za záměr dle Směrnice považují i různé činnosti, které se uskutečňují po mnoho let na základě každoročně udělovaných koncesí na omezené období. Záměr může být schválen pouze tehdy, nebude-li zjištěn negativní vliv na dosažení cílů ochrany v daném území. V případě, že negativní vliv nelze vyloučit, lze záměr povolit, pokud bylo provedeno odpovídající povolení vlivů. To je procesně provedeno zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon EIA“) a má být odborným podkladem rozhodnutí. Navzdory popsáním negativním vlivům stanovisko dle § 45i ZOPK absentuje. Jestliže AOPK negativní vliv nevyloučila ani nebylo provedeno naturové posouzení, jde o překážku pro povolení výjimky dle § 43 ZOPK. Postup dle § 45i ZOPK nelze nahradit omezeními záměru. Ustanovení § 45g ZOPK stanoví dvě podmínky aplikace: (1) *vyloučení závažného nebo nevratného poškozování přírodních stanovišť a biotopů druhů* a (2) *§ 45i ZOPK nestanoví jinak*. Ani jedna z nich nebyla splněna. Správní orgány svým postupem potvrdily, že záměr měl potenciál významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost EVL Praděd (nešlo jej vyloučit). AOPK nemohla sama dotvářet zmírňující podmínky bez odborného podkladu. Nebylo vydáno stanovisko dle § 45i ZOPK, v důsledku čehož nebylo provedeno zjišťovací řízení ani úplné naturové posouzení. Bylo zde přitom Stanovisko, se kterým však žalovaný nepracoval a do spisu nebyla doplněna podkladová analýza. Došlo k porušení § 45g, § 45h a § 45i ZOPK, která jsou nástrojem prevence poškozování lokalit Natura 2000.
35. V devátém žalobním bodě žalobce namítl rozdílný přístup správních orgánů při rozhodování o výjimkách k podobným činnostem v NPR Rejvíz. Ve vztahu k NPR Rejvíz bylo vydáno rozhodnutí č.j. SR/0091/OM/2021-11, v němž nebyla povolena výjimka pro zásahy za účelem asanace kůrovci napadených či ohrožených anebo živelnou kalamitou postižených lesních porostů dle návrhu OZNŘ. Přístup správních orgánů popřel smysl § 45i ZOPK i čl. 6 Směrnice

III. Vyjádření žalovaného

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

36. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí. Konstatoval, že byla shledána existence podmínky pro schválení výjimky dle § 43 ZOPK (povolovaná činnost významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území NPR). Povolovaná činnost je v souladu s Plánem péče. V souladu s Metodikou byly povoleny zásahy odpovídajícím těmto postupům asanace: (A) bez asanace, (B) šetrná asanace a (C) asanace s ponecháním částí dřeva. Metodika neuvažuje destruktivní způsoby asanace. Bylo prokázáno, že povolený způsob asanace nemůže významně ovlivnit zachování stavu předmětu ochrany NPR Praděd, a bude tedy uchován dosavadní stav přírodního prostředí.
37. OZNŘ požadovala povolení předmětné činnosti jak s ohledem na veřejný zájem, tak kvůli zachování či zlepšení stavu nejcennějších smrkovitých porostů. Nedošlo k porušení dispoziční zásady, jelikož předmětem prvostupňového rozhodnutí byla činnost, jejíž uskutečňování OZNŘ požadovala v žádosti. Žalobce byl seznámen s podklady pro vydání prvostupňového rozhodnutí a mohl se s k nim vyjádřit. Prvostupňové rozhodnutí nemohlo být pro žalobce překvapivé.
38. Ve vztahu ke Sdělení žalovaný zopakoval argumentaci uvedenou v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Dále s odkazem na § 83 odst. 7 AOPK konstatoval, že toto ustanovení poskytuje oporu stanovení podmínek provedení povolované činnosti. Podmínky jsou řádně odůvodněny a byly stanoveny za účelem zmírnění dopadů povolované činnosti. Způsob asanace je stanoven Metodikou a odpovídá praxi AOPK.
39. Ze správního spisu je zřejmé, že AOPK seznámila účastníky s podklady rozhodnutí a s možností se s nimi seznámit a vyjádřit se k nim sdělením z 15. 2. 2024, č.j. SR/0029/OM/2024/7, z něž plyne, že žalobcem namítané odborné podklady nebyly součástí spisu. Žalovaný odkázal na § 38 odst. 1 ZOPK a uvedl, že plán péče je obligatorním podkladem pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Současně je dle § 72d ZOPK zřízen informační systém ochrany přírody, přičemž lze očekávat, že AOPK bude z daných zdrojů vycházet. Stran tvrzení, že užitá odborná literatura nebyla součástí správního spisu, žalovaný uvedl, že se nejednalo o podklad, na jehož základě by AOPK činila skutková zjištění. AOPK přihlédla k odborné literatuře i v jiných správních řízeních, jichž byl žalobce účastníkem.
40. Žalovaný dále odmítl tvrzení, že prvostupňové rozhodnutí neodpovídá Metodice. Diverzifikace území NPR Praděd na pásma byla stanovena v souladu s ní. Postup asanace v pásmu C odpovídá postupu stanovenému Metodikou. AOPK postupovala v souladu s ní s ohledem na skutečný stav území a výskytu kůrovců. Ve vztahu k tvrzenému odlišnému rozhodování ve vztahu k NPR Rejvíz žalovaný uvedl, že AOPK rozhoduje tak, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem případu. Předmět ochrany NPR Praděd a NPR Rejvíz je odlišný, stejně jako přírodní podmínky.
41. Stran tvrzení o nedostatečném zjištění skutkového stavu žalovaný uvedl, že napadené rozhodnutí obsahuje přezkoumatelné zdůvodnění diverzifikace území NPR Praděd za účelem asanace a zohledňuje specifikace daného případu. K žalobcem namítanému zařazení porostních skupin starších 160 let do pásma B uvedl, že biologická hodnota nebyla jediným určujícím kritériem. Diverzifikace a z ní vyplývající způsob asanace kůrovců není v rozporu s Plánem péče, a nemůže tedy mít významný vliv na zachování předmětu ochrany. Plán péče je podkladem pro rozhodování, avšak neobsahuje diverzifikaci území ve smyslu Metodiky. Žalobce neuvedl konkrétní nedostatky informační hodnoty Plánu péče. Skutečnost, že počítá s asanačními zásahy i v pásmu A, nesnižuje jeho odbornost, neboť byly zohledněny

požadavky Metodiky a další skutečnosti. Ve vztahu k dílcům 419A a 419D bylo přihlédnuto k terénním podmínkám znesnadňujícím včasný zásah a riziko rozpadu lesních porostů. Také ve vztahu k dalším žalobcem namítaným dílcům žalovaný odkázal na odůvodnění správních rozhodnutí.

42. Žalovaný se vypořádal také s námitkou vymezení plochy asanace C ve vztahu k přírodním biotopům L9. Uvedl, že AOPK předložila přezkoumatelnou správní úvahu, kterou odvodnila postup při jeho zařazení. Ten není v rozporu s Plánem péče a nemůže mít významný vliv na zachování předmětu ochrany, přičemž časovým omezením bylo vyloučeno riziko významného rušení živočichů v dotčeném území.
43. Ohledně tvrzení, že nebyla zdůvodněna nezbytnost výjimky dle § 43 ZOPK, neboť není aktuální kůrovcová gradace, žalovaný stejně jako v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že prvostupňové rozhodnutí nebylo vydáno z důvodu okamžité potřeby hospodařit na území NPR Praděd způsobem vyžadujícím intenzivní technologie za účelem asanace, ale s ohledem na předběžnou opatrnost, což nezakládá jeho nezákonnost, jelikož to zajistilo časový prostor pro důkladné zvážení protichůdných zájmů a formulaci podmínek výjimky. Dále žalovaný konstatoval, že maximální množství asanované dřevní hmoty nebylo stanoveno za účelem hodnocení stavu biotopů na území NPR Praděd, ale za účelem zmírnění dopadů povolované činnosti se zaručením kontinuálního přírůstu biomasy.
44. Stran námitky týkající se § 45i ZOPK žalovaný uvedl, že postup dle § 43 ZOPK je nezávislý na jiných řízeních o výjimkách, stanoviscích nebo souhlasech dle jiných částí ZOPK, tedy i na § 45i odst. 1. Žalovanému není zřejmé, na jakém základě se žalobce domnívá, že v posuzované věci bylo nutno nejprve vydat stanovisko dle § 45i ZOPK. Žalobcem namítaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2015, č.j. 2 As 49/2013-109 je na danou věc nepřiléhavý. Je pravdou, že § 45g nenahrazuje postup dle § 45i ZOPK, v posuzované věci však bylo vyloučeno, že vydáním výjimky dojde k závažnému nebo nevratnému poškození přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně EVL Praděd nebo PO Jeseníky slouží. Nebylo tedy nutno uvažovat o vydání stanoviska dle § 45i ZOPK. Opačný postup by nepřiměřeně zatěžoval OZNŘ. Ohledně žalobcem namítané judikatury SDEU žalovaný odkázal na čl. 6 odst. 3 Směrnice a uvedl, že povolovaná činnost nemůže mít na EVL Praděd ani PO Jeseníky významný vliv, a to samostatně ani v kombinaci s jinými záměry, a nevyžaduje tedy posouzení důsledků pro tyto lokality z hlediska cílů jejich ochrany.

IV. Vyjádření OZNŘ

45. OZNŘ se ve svém vyjádření ztotožnila s vyjádřením žalovaného. O výjimku bylo žádáno především z důvodu zajištění kontinuity asanačních prací nezbytných z hlediska ochrany lesa proti kůrovcům, ale též s ohledem na předběžnou opatrnost, kdy při nezajištění kontinuity by mohlo dojít k obtížně predikovatelné gradaci podkorního hmyzu. Cílem bylo získat právní jistotu v nastavení jednoznačných podmínek pro hospodaření způsobem vyžadujícím intenzivní technologie a možnost bezodkladného zahájení asanačních prací. OZNŘ předpokládala nastavení parametrů jako v předchozích výjimkách, v žádosti byla deklarována žádoucí kontinuita. Současně OZNŘ uvedla, že nebylo jejím úkolem navrhnout detailní podmínky a dílčí parametry výjimky, neboť to přísluší AOPK.

V. Replika žalobce

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

46. Žalobce v replice setrval na argumentaci obsažené v žalobě. Konstatoval, že žalovaný zkresluje situaci. Zopakoval tvrzení, že AOPK nerespektuje Metodiku a účelově se snaží kvalitativně znehodnotit část chráněných horských smrčín. Správní orgány popírají vlastní argumentaci a žalovaný si mylně vykládá § 28 ZOPK.
47. Žalobce současně opětovně poukázal na rozdílný přístup AOPK ve vztahu k povolení (resp. zamítnutí) žádosti o výjimku v NPR Rejvíc s tím, že AOPK využívá totožnou argumentaci (ve vztahu k přirozeným horským smrčínám) jednou k zamítnutí a podruhé k povolení výjimky. I údajně šetrné metody asanace v pásmu B je nutno považovat za intenzivní technologie, a povolovaná činnost tak může významně ovlivnit zachování předmětu ochrany.
48. Dále žalobce zopakoval svá tvrzení ohledně podkladů rozhodnutí a k jím namítanému porušení § 45i ZOPK doplnil, že konstrukce žalovaného, že když žadatel nepožádá o stanovisko dle uvedeného ustanovení a toto zůstává neaktivní, byla již vyvrácena judikaturou správních soudů. Žalobce odmítá, že by bylo vyloučeno, že na základě výjimky dojde k závažnému nebo nevratnému poškozování přírodních stanovišť a biotopů druhů. Takový závěr nebylo možno učinit bez stanoviska dle § 45i ZOPK. Jednalo se o záměr dle § 45h ZOPK. Na řádném posouzení asanačních zásahů proti kůrovcům trvá také judikatura SDEU (rozsudek ze dne 17. dubna 2018 C-441/17 ve věci *Evropská komise v. Polská republika*).

VI. Ústní jednání před soudem

49. Při ústním jednání před soudem setrvali účastníci řízení na svých procesních stanoviscích.
50. Právní zástupce žalobce při jednání podrobně shrnul jednotlivé žalobní body. K věci se vyjádřil také předseda žalobce, který uvedl, že veškeré povolované činnosti by měly vést k zachování či zlepšení stavu NPR Praděd, k tomu však vydaná správní rozhodnutí nesměřují.
51. Zástupkyně žalovaného odkázala na vyjádření k žalobě.
52. Soud při jednání provedl následující důkazy:

- (1) rozhodnutí Agentury ochrany přírody a krajiny, RP Olomoucko ze dne 26. 4. 2024, č.j. SR/0091/OM/2021-11;
- (2) Metodiku - Dokument žalovaného - sekce 600 z února 2019 s názvem „*Postup asanace kůrovcem napadených porostů v CHKO a MZCHÚ*“;
- (3) Plán péče o Národní přírodní rezervaci Praděd na období 2016-2024.

53. Provedení zbylých žalobcem navrhovaných důkazů soud zamítl, neboť buďto byly součástí správního spisu, z jehož obsahu je soud povinen vycházet z úřední povinnosti, přičemž podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu se v řízení před správními soudy důkaz správním spisem neprovádí, nebo soud neshledal dané důkazy potřebnými k posouzení žalobních námitek.

VII. Posouzení věci soudem

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

54. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, a to v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)].
55. Soud vyšel při posouzení věci zejména z následně uvedené právní úpravy:
56. Podle § 28 odst. 2 ZOPK využívání národní přírodní rezervace je možné jen v případě, že se jím uchová či zlepši dosavadní stav přírodního prostředí.
57. Podle § 29 písm. a) ZOPK na celém území národních přírodních rezervací je zakázáno hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů nebo nevratně poškozovat půdní povrch, provádět chemizaci, změnu vodního režimu a terénní úpravy.
58. Podle § 43 odst. 1 ZOPK výjimky ze zákazů ve zvláště chráněných územích podle § 16, § 16a odst. 1, § 16a odst. 2, § 17 odst. 2, § 26, § 29, § 34, § 35 odst. 2 a § 36 odst. 2 může orgán ochrany přírody povolit v případě, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody anebo tehdy, pokud povolovaná činnost významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území.
59. Podle § 45i odst. 1 ZOPK ten, kdo zamýšlí pořídit koncepci nebo uskutečnit záměr uvedený v § 45h odst. 1 (dále jen „předkladatel“), je povinen návrh koncepce nebo záměru předložit orgánu ochrany přírody ke stanovisku, zda může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Orgán ochrany přírody vydá odůvodněné stanovisko do 30 dnů ode dne doručení žádosti.
- V případě politiky územního rozvoje a územně plánovací dokumentace se předkládá návrh
- a) zadání územně plánovací dokumentace,
 - b) zadání změny územně plánovací dokumentace,
 - c) zprávy o uplatňování územně plánovací dokumentace,
 - d) zprávy o plnění politiky územního rozvoje, nebo
 - e) obsahu změny politiky územního rozvoje.
60. Podle § 45h odst. 1 ZOPK jakákoliv koncepce nebo záměr, který může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, podléhá hodnocení jeho důsledků na toto území a stav jeho ochrany z uvedených hledisek. To se nevztahuje na plány péče a zásady péče zpracované orgánem ochrany přírody pro toto území a na souhrny doporučených opatření podle § 45c odst. 3 a § 45e odst. 6.
61. Soud se nejprve zabýval tvrzením žalobce obsaženým v šestém žalobním bodě, v němž žalobce *de facto* namítal nepřezkoumatelnost (nedostatečné odůvodnění) rozhodnutí správních orgánů obou stupňů, kterou spatřoval ve (a) *vnitřní rozpornosti prvostupňového rozhodnutí, v němž se dle žalobce AOPK odkazovala na Plán péče, ač podle něj neposupovala* a (b) *v podivném nakládání s podklady pro vydání rozhodnutí, které nebyly vysvětleny*.
62. Soud k této námitce obecně uvádí, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je namístě jen tehdy, pokud správní orgán opomene podstatnou námitku účastníka řízení vypořádat

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

zcela. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže správní orgán neuvede konkrétní důvody, o něž se jeho rozhodnutí opírá (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, č. j. 2 As 37/2006-63, č. 1112/2007 Sb. NSS), nevypořádá se se všemi odvolacími námitkami (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č.j. 8 Afs 66/2008-71) či neuvede důvody, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení a proč námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č.j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS). Pokud však vyloží, proč se s danou námitkou neztotožňuje, nelze již hovořit o nepřezkoumatelnosti, byť by se závěr vyslovený správním orgánem jevil zcela mylný a nepřijatelný (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č.j. 1 Afs 92/2012-45, a ze dne 29. 6. 2017, č.j. 2 As 337/2016-64). Zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je tedy vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám správních rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat.

63. Zároveň judikatura dovodila, že nedostatečné odůvodnění správního rozhodnutí není důvodem pro zrušení tohoto rozhodnutí, pokud jsou skutkové údaje, z nichž správní orgán vycházel, obsahem správního spisu a skutkové a právní úvahy správního orgánu, které vedly k vydání rozhodnutí, jsou ze spisu alespoň v základních rysech bez pochyb rekonstruovatelné. Účelem soudního přezkumu správních rozhodnutí totiž není lpění na formální dokonalosti správních rozhodnutí, ale účinná ochrana veřejných subjektivních práv adresátů veřejné správy. K tomu je zapotřebí dodat, že z hlediska soudního přezkumu tvoří rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jeden celek (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č.j. 5 Afs 16/2003-56, publ. pod č. 534/2005 Sb. NSS nebo rozsudek Nejvyššího správního soud ze dne 28. 12. 2007, č.j. 4 As 48/2007-80). Z tohoto pohledu není vadou, nekomentuje-li odvolací správní orgán veškeré postupy, úvahy a právní názory správního orgánu I. stupně v případě, že nejsou odvolatelem rozporovány, neboť smyslem přezkumu rozhodnutí odvolací instancí není opakovat jinými slovy již jednou správně vyřčené.
64. Tvrzenou vnitřní rozpornost žalobce spatřoval v tom, že AOPK sice odkazovala na Plán péče, ale ve skutečnosti podle něj nepostupovala. Soud však nic takového neshledal a na tomto místě odkazuje na následující části odůvodnění rozsudku týkající se vypořádání těch žalobních bodů, v nichž byl postup správních orgánů dle Plánu péče rozporován. Předmětná námitka žalobce směřovala spíše do obsahu Plánu péče, neboť žalobce jej v dotčené pasáži žaloby označil za „*velečems již obsahově poměrně zastaralý*“ a neodpovídající podle něj „*aktuálním poznatkům o dynamice horských smrčín*“. Soud konstatuje, že plán péče dle § 38 odst. 1 ZOPK je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který není „*pro fyzické a právnické osoby závazný; není závazný ani pro orgán ochrany přírody v tom smyslu, že by se od něho nemohl v žádném případě odchýlit, nicméně jde o odborný a koncepční dokument, který má sloužit jako klíčový podklad pro rozhodování orgánu ochrany přírody ve věcech týkajících se daného zvláště chráněného území*“. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2012, č. j. 5 As 12/2011-167). Proti plánu péče je přípustná zásahová žaloba (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 12. 2014, č. j. 10 A 99/2014-99, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2015, č.j. 7 As 286/2014-38 a navazující judikaturu). Plán péče (tedy jeho obsah) však žalobce nemůže napadat v rámci žaloby proti rozhodnutí o povolení výjimky dle § 43 ZOPK.
65. Důvodné v tomto směru není ani tvrzení o „podivném“ nakládání s podklady pro vydání rozhodnutí. Jak bude soudem dále podrobně vysvětleno v rámci vypořádání třetího a

čtvrtého žalobního bodu, žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí vypořádal se Stanoviskem i jeho obsahem přezkoumatelným způsobem a AOPK současně obdobné závěry přijala již v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí (ve vztahu k vymezení pásma A). Žalobci bylo současně umožněno seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, přičemž veřejnosti jsou online dostupné také odborné podklady, z nichž správní orgány vycházely (a které také byly v odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů řádně specifikovány). Soud tedy neshledal správní rozhodnutí nepřezkoumatelnými ani v tomto ohledu. Námitky uplatněné v šestém žalobním bodě tedy nejsou důvodné.

66. Soud se dále zabýval tvrzením žalobce obsaženým v prvním žalobním bodě, že schválená výjimka dle § 43 odst. 1 ZOPK ze zákazu dle § 29 písm. a) ZOPK je v rozporu s § 28 odst. 2 téhož zákona.
67. Ustanovení § 28 ZOPK stanoví obecná pravidla upravující režim v národních přírodních rezervacích, přičemž § 29 písm. a) téhož zákona stanoví zvláštní pravidla upravující režim v těchto rezervacích. Podle písm. a) předmětného ustanovení je na celém území národních přírodních rezervací zakázáno hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů nebo nevratně poškozovat půdní povrch, provádět chemizaci, změnu vodního režimu a terénní úpravy. Daná právní úprava je obdobná právní úpravě ustanovení § 25 a § 26 ZOPK upravujících režim v chráněných krajinných oblastech. Ve vztahu k výjimce z těchto pravidel dle § 43 ZOPK Nejvyšší správní soud v judikatuře dovodil, že *„omezení vztahující se na 1. a 2. zónu chráněných krajinných oblastí ovšem není absolutní, lze ho zvrátit prostřednictvím výjimky ze základních podmínek ochrany v chráněných krajinných oblastech podle § 43 ZOPK.“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2024, č.j. 2 As 394/2023-22).
68. Z citované judikatury tudíž vyplývá, že obecné pravidlo v § 28 odst. 2 ZOPK, na něž žalobce odkazuje, není absolutní a právě za účelem umožnění prolomení stanoveného zákazu upravuje zákon v § 43 možnost požádat o výjimku. Soud tedy nesouhlasí s tvrzením žalobce, že výjimka je v rozporu s § 28 odst. 2 ZOPK, neboť toto ustanovení schválení výjimky nevylučuje. První žalobní bod tedy není důvodný.
69. Dále se soud zabýval tvrzením žalobce obsaženým ve druhém žalobním bodě, že výjimka byla udělena v rozporu s § 43 ZOPK. Rozhodnutí o povolení výjimky je založeno na správním uvážení, přičemž její povolení přichází v úvahu v případě naplnění jednoho ze tří možných předpokladů. Buď (1) *převažuje jiný veřejný zájem nad zájmem ochrany přírody*, anebo (2) *v zájmu ochrany přírody* anebo tehdy, pokud (3) *povolovaná činnost nemá významný vliv na zachování stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území*. Ve vztahu k tomuto institutu Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 1. 2023, č.j. 9 As 115/2022-36 konstatoval, že *„dle tohoto ustanovení může výjimky ze zakazů ve zvláště chráněných územích orgán ochrany přírody povolit v případě, 1) kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo 2) v zájmu ochrany přírody anebo tehdy, pokud 3) povolovaná činnost významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území. Zákon zde stanoví tři možné důvody pro udělení výjimky a následné správní uvážení. Nejprve musí být naplněn některý z taxativně uvedených důvodů, což vůbec umožňuje uvažovat o udělení výjimky, a až poté má správní orgán provést správní uvážení“*. V již citovaném rozsudku ze dne 18. 12. 2024, č.j. 2 As 394/2023-22 Nejvyšší správní soud k výše uvedenému doplnil, že *„(s)myslem řízení o výjimce je v každém jednotlivém případě posoudit, zda jsou splněny obecně*

definované podmínky, za nichž lze zákonný zákaz prolomit, a zda je takový postup v konkrétní situaci namístě (aplikuje se správní uvážení). Prostřednictvím individuálního správního aktu tak lze prolomit zákonem stanovený zákaz, a to po zvážení okolností konkrétního záměru (situace) a stanovení podmínek limitujících nepříznivé dopady“.

70. OZNŘ v žádosti žádala povolení výjimky z důvodu „umožnění realizace činností v ochraně lesa směřujících k zabránění další gradace populační hustoty podkorního hmyzu (kůrovcovitých) v porostech smrku ztepilého v NPR Praděd s cílem přiměřené eliminace rizika rychlého rozpadu cenných lesních ekosystémů v horských polohách“ a současně také z důvodu „zajištění bezpečného pohybu osob po značených turistických trasách včetně zajištění bezpečného provozu a pohybu osob na účelové komunikaci Ovčárenská a bezpečného pohybu osob podél pozemků bezprostředně přiléhajících k hranici NPR Praděd“. Současně konstatovala, že „zachování kontinuity v provádění asanačních těžeb kůrovcového a kůrovci ohroženého dříví a zjištění dostatečných obranných opatření v NPR“ je z jejího pohledu jedinou možností vedoucí k zachování a zlepšení nejcennějších lesních ekosystémů, zejména zbytků autochtonních smrkových porostů“. Dle OZNŘ je přitom zřejmá „existence jiného veřejného zájmu na zpomalení rozpadu lesních ekosystémů a zamezení či zpomalení nástupu gradace kůrovcovitých v případě plošně rozsáhlých horských smrčín s významným podílem nepůvodních, věkově a vzrůstově homogenních porostů“.
71. Současně je pravdou, že OZNŘ již v samotné žádosti uvedla, že „existence jiného veřejného zájmu na zpomalení rozpadu lesních ekosystémů v horských polohách v situaci současných klimatických změn, kdy horské smrkové porosty v předmětné oblasti jsou dosud (na rozdíl od většiny ostatních stanovišť) v relativně dobré kondici a kůrovci na větší části NPR napadené jen v marginální míře, je z výše uvedeného zřejmá. Zdravotní stav smrkových porostů v NPR je dosud na převážné většině žádostí dotčeného území relativně stabilizovaný. V důsledku vlivu vláhového deficitu a teplotních extrémů minulých vegetačních období však přesto došlo ve východní části NPR na LHC Karlov za období platnosti předchozí výjimky k nárůstu objemu kůrovci napadených stromů, kdy v roce 2022 byla jeho výše 123 m³ a v roce 2023 již přes 400 m³. Bez včasných a efektivních asanačních zásahů v ochraně lesa je zde zjevné riziko další gradace kůrovců se vznikem plošně významných ohnisek kalamitních škůdců i plošných rozsevů kůrovci napadených stromů v NPR i přilehlých hospodářských lesích“.
72. AOPK v prvostupňovém rozhodnutí ve vztahu k posouzení výjimky dle § 43 ZOPK ohledně pásma A konstatovala, že „že s přihlédnutím k výše uvedeným skutečnostem veřejný zájem ochrany přírody a krajiny spočívající v zachování těchto přírodních hodnot převažuje v tomto případě nad veřejným zájmem ochrany lesa před biotickými škůdci“ a ve vztahu k tomuto pásmu výjimku nepovolila. Tímto postupem nemohl být žalobce zkrácen na svých právech.
73. Stran výjimky ve vztahu k pásmům B a C AOPK v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí uvedla, že „byla po provedeném správním řízení povolena v souladu s ust. § 43 odst. 1 zákona, důvodem je, že povolovaná činnost významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území“.
74. Potřebu provedení asanace v daných pásmech AOPK shledala:
 - (1) u části pásma B nacházející se na LHC Karlov z důvodu, že ponechání tak úzkého pásma lesů bez zásahu proti kůrovci je nežádoucí. Nutno zmínit také navazující staré porosty, v nichž jsou dlouhodobě omezené úmyslné těžby (byť se jedná o porosty se zjednodušenou strukturou i druhovou skladbou ve prospěch smrku) v oblasti mezi Velkou a Malou kotlinou. Jejich vytěžení v

důsledku gradace v NPR by znamenalo ztrátu nemalé plochy tzv. přestárých lesů;

- (2) u části pásma B nacházející se na LHC Loučná nad Desnou z důvodu snahy nepřipustit masivní gradaci kůrovce především s ohledem na terénní podmínky tohoto území. V případě umožnění gradace podkorního hmyzu hrozí vysoké riziko plošného rozpadu porostů, které významně umocňuje rychle klesající nadmořská výška, velmi prudké svahy (ochranné lesy na sutích pod nimi klesají cca až do 850 m n. m.) a s tím následně související extrémní riziko eroze mělkých půdních horizontů vedoucí až k nezalesnitelnosti či vzniku sekundárních sutí. Jednoznačnou prioritou je zde trvalé zachování lesního porostu; a
- (3) u pásma C snahy z důvodu nepřipustit zde masivní gradaci kůrovce především s ohledem na terénní podmínky lokality. V případě umožnění gradace podkorního hmyzu naopak zde hrozí vysoké riziko plošného rozpadu porostů, které významně umocňuje rychle klesající nadmořská výška, prudké svahy (ochranné lesy na sutích klesající až do cca 850 m n. m.) a s tím následně související extrémní riziko eroze mělkých půdních horizontů vedoucí až k nezalesnitelnosti a vzniku sekundárních sutí.

75. K odůvodnění závěru, že povolovaná činnost významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území, přitom AOPK v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí uvedla, že „*Asanací stojících aktivních kůrovcových stromů odkorněním nastojato buďto výhradně (pásma B, např. s výjimkou stromů nějak staticky narušených nebo stromů v dosahu turistických tras apod.) nebo částečně (pásma C), má za cíl zachovat plně nebo alespoň z části dochované přírodní struktury porostů. Nedojde prakticky k žádnému (pásma B) nebo plošnému (pásma C) odstranění stojících stromů pokácením.*“

76. Povolení výjimky se děje ve sféře správního uvážení správního orgánu. Správní uvážení podléhá soudnímu přezkumu pouze v tom směru, zda žalovaný správní orgán uvážení nezneužil či jej nepřekročil (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č.j. 6 A 25/2002-42, č. 906/2006 Sb. NSS). Úkolem soudu tak není nahradit správní orgán v jeho odborné kompetenci, ani nahradit správní uvážení uvážením soudním, ale naopak posoudit, zda se správní orgán v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal se zjištěným skutkovým stavem, resp. zda řádně a úplně zjistil skutkový stav řádným procesním postupem, a zda tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem. Pokud jsou tyto předpoklady splněny, nemůže soud z týchž skutečností vyvozovat jiné nebo přímo opačné závěry. To samozřejmě neznamená, že správní orgán rozhoduje v absolutní libovůli. I při volném správním uvážením je totiž omezován principy platícími v moderním právním státě. Soudní přezkum správního uvážení je rozsahově omezen, a to v § 78 odst. 1 s.ř.s., který stanoví, že soud pro nezákonnost zruší napadené rozhodnutí správního orgánu tehdy, zjistí-li, že správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo toto uvážení zneužil (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, č.j. 8 Afs 85/2007-54).

77. Shora uvedené odůvodnění správních orgánů je dle názoru soudu dostatečné, plně přezkoumatelné a logické. K povolení výjimky přitom došlo z důvodu, že povolovaná činnost významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území. AOPK uvedla jednoznačné důvody, které povolení výjimky v pásmech B a C (dle vymezení

v lesnické mapě) odůvodňují, vyšla ze správně zjištěného skutkového stavu a z její strany nedošlo k překročení mezí správního uvážení.

78. Ve třetím žalobním bodě žalobce namítl, že žalovaný řádně nepracoval se Stanoviskem jako s podkladem a považoval jej za novou skutečnost, a dále že Stanovisku vytkl obecnost, což však neučinil ve vztahu k podkladům AOPK, které se vůbec nenacházely ve správním spise. Soud k uvedené námitce uvádí, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí vysvětlil, že *„dle § 82 odst. 4 správního řádu k novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedeným v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, se přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve, přičemž z doplnění odvolání nevyplyvá, že by uvedené stanovisko nemohlo být uplatněno dříve. Ministerstvo však uvádí, že předmětné stanovisko nepředkládá žádné nové návrhy ani důkazy, přičemž se ministerstvo k jeho obsahu nemůže vyjádřit s ohledem na jeho obecnost.“*
79. Z citované pasáže napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný se zabýval žalobcem namítaným Stanoviskem, avšak shledal, že mohlo být uplatněno dříve, a proto se jedná o nepřípustnou novou skutečnost, resp. nepřípustný návrh důkazu. Žalovaný se jím však přesto zabýval a shledal, že nepředkládá žádné nové návrhy ani důkazy a je příliš obecné.
80. Obsahem Stanoviska RNDr. H., Ph.D., a Prof. Ing. S., Ph.D., bylo vyjádření názoru těchto osob, že považují za *„vhodný, odůvodněný a nyní již i v jiných chráněných územích časem prověřený management ponechání lesních stanovišť přirozených horských smrčín samovolnému vývoji, zahrnujícímu i jejich samovolný rozpad, na celém území NPR Praděd, NPR Rašeliníště Skřitek a NPR Šerák-Keprník. S odvoláním na odbornou literaturu a předchozí zkušenosti z jiných chráněných území v celé Evropě, včetně ČR, se na rozdíl od rozhodnutí AOPK domníváme, že realizace asanačních zásahů, které výjimky povolují, může významně nepříznivě ovlivnit zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území.“* Současné Stanovisko dále odkazovalo na jeho autory vypracovaný dokument *„Podkladová analýza pro úpravu plánu péče o CHKO Jeseníky ve světle cílů Nařízení o obnově přírody a Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030“*. Součástí Stanoviska byl také seznam odborné literatury.
81. Žalovaný oprávněně konstatoval, že Stanovisko je velmi obecné a neobsahuje žádné nové návrhy ani důkazy. Současné soud uvádí, že závěr o *„ponechání lesních stanovišť přirozených horských smrčín samovolnému vývoji“* je obsažen také v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, v němž se AOPK na str. 15 a 16 ztotožnila s názorem doc. Ing. V., Dr., podle něhož NPR Praděd představuje *„lokalitu s nejlépe zachovanou horskou smrčínou pralesovitěho typu v Jeseníkách. Zejména pás lesa na východním úbočí mezi horní částí údolí Bílé Opatky a chatou Eustaškou je typický svojí rozvolněnější prostorovou strukturou danou klimatickými podmínkami s původní populací horského ekotypu smrku se silně zavětveným kmenem a tedy dlouhou korunou. Pro potenciální ponechání samovolnému vývoji se jedná o nejlepší možnou lokalitu z hlediska původnosti horského lesa ve smrkovém LVS v Jeseníkách. Pro rozhodnutí o ponechání samovolnému vývoji této vybrané části NPR Praděd je také důležitou skutečností, že zde občas dochází k odumření jednotlivých stromů, které dosud neohrožovalo lesní porosty mimo NPR nějakým zvýšením nebezpečím šíření kůrovcovitých.“* Dále podle něj *„tuto „malou“ disturbanční dynamiku lze bez problémů nechat dále působit a zbytečně neodkorrňovat jednotlivé stromy, ani je neasanovat jiným způsobem. Pokud však dojde k plošnému narušení větrem, je třeba vždy jednotlivě posoudit rozsah narušení, jeho lokaci vzhledem k hranici rezervace a stav okolních porostů a následně rozhodnout jestli proběhne asanace, a pokud ano, tak jakým způsobem. Problém s ponecháním samovolnému vývoji v plném rozsahu je totiž mimo navrženou lokalitu – je jím navazující komplex lesa pod hranicí NPR směrem do údolí k lázním Karlova*

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

Studánka, kde kůrovec rozšiřující se z NPR velice pravděpodobně způsobí rychlý rozpad těchto sekundárních lesů. AOPK přitom v prvostupňovém rozhodnutí jasně konstatovala, že se s uvedenými názory ztotožňuje a zároveň si uvědomuje problematiku současného vymezení NPR Praděd i jejích širších prostorových vazeb (viz dále). Proto ostatně také vyloučila aktivní asanační zásahy proti kůrovci v pásmu A na dobu platnosti prvostupňového rozhodnutí (nejde o trvalé vymezení bezzásahového režimu v NPR). Ani námitky obsažené ve třetím žalobním bodě tedy soud důvodnými neshledal.

82. Soud nevešel ani na tvrzení obsažená ve čtvrtém žalobním bodě, podle nichž bylo žalobci upřeno právo seznámit se podklady pro vydání rozhodnutí. Žalobce byl stejně jako ostatní účastníci řízení písemností ze dne 15. 2. 2024, č.j. SR/0029/OM/2024-7 vyzván k seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí a vyrozuměn o možnosti vyjádřit se k nim. AOPK v této písemnosti rovněž uvedla seznam podkladů obsažených ve správním spise. Není tedy pravdou, že by se žalobce nemohl s poklady pro vydání rozhodnutí seznámit. Tato možnost mu byla poskytnuta a žalobce tak také učinil.
83. Jinou otázkou je, jaké dokumenty byly nebo měly být součástí správního spisu. Žalobce namítá, že jeho součástí nebyly odborné analýzy správních orgánů ani jimi užitá odborná literatura. Soud k tomu uvádí, že dle judikatury Nejvyššího správního soudu *„správní spis tvoří všechny dokumenty týkající se téže věci. Toto pravidlo se neuplatní pouze tehdy, stanoví-li zákon jinak. Je to ostatně i logické, ve spisu musí zůstat vše, co svědčí o úkonech správního orgánu a účastníků řízení, neboť jde o materiální „stopu“ postupu řízení“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č.j. 1 Afs 58/2009-541). Z hlediska obsahu správního spisu je tedy podstatné, aby obsahoval podklady, na jejichž základě bude možné prokazatelně ověřit, zda správní orgán při své rozhodování vycházel z (dostatečně a řádně) zjištěného skutkového stavu věci a zda postupoval v souladu s právními předpisy.
84. V rozhodnutí citovaná judikatura a odborná literatura může sloužit jako opora při výkladu právních norem a je relevantní vzhledem k právní argumentaci v ní obsažené a převzaté do odůvodnění rozhodnutí (nezákonnost rozhodnutí by nezpůsoboval ani postup správního orgánu, kdy by osvojenou právní argumentaci formuloval jako svou vlastní, nikoli jako citaci), nikoliv ve vztahu ke skutkovým zjištěním konkrétního případu. Protože žalobce měl možnost se s danou právní argumentací v rámci odůvodnění prvostupňového rozhodnutí seznámit (a následně vyhodnotit její správnost a přiléhavost v daném případě), neshledává soud v tom, že judikatura a odborná literatura, jejichž závěry byly převzaty, nebyly založeny ve správním spisu, vadu řízení, tím méně takovou vadu, která by mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí.
85. Ve vztahu k dalším odborným podkladům vytvořeným správním orgánem soud konstatuje, že žalovaný ve vyjádření k žalobě správně poznamenal, že plán péče je s ohledem na § 38 odst. 1 ZOPK obligatorním podkladem pro rozhodování orgánů ochrany přírody a současně je zřízen také informační systém ochrany přírody určený ke zpracování údajů o ochraně přírody *„obsahující např. data a publikace výsledků o rozšíření a stavu druhů, evropsky významných druhů a přírodních stanovišť, jakož i další odborné publikace vztahující se k NPR“*. Tento portál je veřejně přístupný na internetové adrese: <https://portal.nature.cz/>. Žalobce tak měl přístup i k jím uváděným odborným podkladům, které měly k dispozici správní orgány.

86. Soud tedy neshledal, že by bylo jakkoliv porušeno právo žalobce zakotvené v § 36 odst. 3 správního řádu, neboť ve správním spise byly v souladu se zákonem založeny veškeré nutné podklady, přičemž žalobce měl možnost se s nimi seznámit a vyjádřit se k nim.
87. Dále se soud zabýval námitkami obsaženými v pátém žalobním bodě, v nichž žalobce namítal, že prvostupňové rozhodnutí je v rozporu s v něm uvedenými principy a Metodikou. Žalobce konkrétně zpochybňoval stanovenou rozlohu pásma A, uváděl některé v něm absentující porostní skupiny a tvrdil, že povolená výjimka umožňuje zásahy v cenných původních porostech, které odpovídají čtvrtému kritériu Metodiky. Žalovaný to z úřední povinnosti nezohlednil, ač měl, přičemž jeho argumentace Plánem péče je nevěrohodná
88. Soud k těmto námitkám předně konstatuje, že žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel z rozlohy pásma A 1050 ha (65 % lesů NPR Praděd); pásmo B bylo vymezeno na ploše 343 ha (21 % lesů NPR) a pásmo C bylo vymezeno rozlohou 227 ha (14 % lesů NPR). Tvzení žalovaného na str. 9 napadeného rozhodnutí, že „*nebude povolovanou činností dotčeno 1465,3899 ha území NPR, tj. 72 % jeho rozlohy*“, soud na rozdíl od žalobce za nepovažuje za zmatečné, neboť žalovaný zcela jednoznačně specifikoval, že daný procentní podíl vypočet ve vztahu k celkové rozloze NPR (2029,2514 ha), nikoliv jen jeho zalesněné části. Žalovaným uvedené hodnoty odpovídají skutečnosti a soud v nich nespatřuje nic zmatečného. Ostatně na str. 8 žalovaný jednoznačně uvedl, že „*Pásmem A bylo vymezeno bezzásahové území rozlohy 1050 ha, což je 65 % z celkové plochy lesů na území NPR*“, a dále ve shodě s tvrzením žalobce konstatoval, že „*předmětem napadeného rozhodnutí je pouze část NPR o rozloze 1620 ha*“.
89. Dále žalobce namítal některé konkrétní porostní skupiny, které měly být podle jeho názoru zařazeny do pásma A. Konkrétně šlo o porostní skupiny 202A, 202C, 203A a další, které na sebe navazují a tvoří kompaktní celek, a dále 416B16, 419A, 419D. AOPK se těmito porostními skupinami podrobně zabývala na str. 17 a 18 prvostupňového rozhodnutí. Zařazení porostních skupin 202A, 202C a 203A do pásma B zde AOPK odůvodnila tím, že ač „*se jedná o porosty z hlediska biologické hodnoty zachovalé, z pohledu porostových vazeb je tato část za současného vymezení pro ponechání přírodním dějům nevhodná. Jedná se místy o velice úzký pruh lesů, na nějž směřem k horní hranici lesa navazují uměle založené nepůvodní smrkové porosty (např. 202D11, 203A11), přičemž nejkratší úsek starých zachovalých lesů mezi těmito uměle založenými porosty a hranicí rezervace činí cca 180 m. Optimální vymezení bezzásahového území by však mělo být takové, aby byl získán co nejnížší poměr stran (co nejkratší hranice zaujímající co nejnížší plochu) vymezeného území s co nejmenším ekotonálním efektem*“. Předmětné území dle AOPK „*i přes lokálně nezpochybnitelnou biologickou hodnotu svým poměrem stran cca 1:7 až 1:8 stanovené kritérium zdaleka nesplňuje*“. Nadto by „*nepovolením výjimky (...) vzhledem k častějším disturbancím v posledních letech mohlo dojít k masivnější kůrovcové gradaci, což by při současném vymezení bylo vzhledem k silnému okrajovému efektu při vzniku rozsáhlých holin v okolních porostech s 90-100 % zastoupením smrku na rezervaci navazujících, značně negativní*“.
90. Žalovaný k jejich zařazení v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí „*vyplývá, že asanace kůrovců v odvolatelem uvedených dílcích 202A, 202C, 203A, jež jsou situovány nad tzv. Ztraceným chodníkem, je přezkoumatelně diferenciována na základě odůvodněných charakteristik. Dle názoru ministerstva je zřejmé, že se v případě daných dílců jedná o heterogenní skupinu lesních porostů (např. původnost, stáří,*

nadmořská výška), přičemž stanovený způsob asanace kůrovců v těchto porostech odpovídá jejich charakteristice, jakož plánu péče či metodice asanace.“

91. Ve vztahu k porostním skupinám 416B16, 419A a 419D (dva menší celky na LHC Loučná nad Desnou) AOPK v prvostupňovém rozhodnutí konstatovala, že „*mají převážně autochtonní původ a zároveň disponují některými znaky přírodních lesů, byť oproti některým lesům na LHC Karlov mají o něco zjednodušenou strukturu. Smyslem zasahování proti kůrovci v nich je zase snaha nepřipustit masivní gradaci kůrovce především s ohledem na terénní podmínky tohoto území. V případě umožnění gradace podkorního hmyzu hrozí vysoké riziko plošného rozpadu porostů, které významně umocňuje rychle klesající nadmořská výška, velmi prudké svahy (ochranné lesy na sutích pod nimi klesají cca až do 850 m n. m.) a s tím následně související extrémní riziko eroze mělkých půdních horizontů vedoucí až k nezalesnitelnosti či vzniku sekundárních sutí. Jednoznačnou prioritou je zde trvalé zachování lesního porostu (stromového patra), mělo by zde proto docházet ke včasným zásahům proti kůrovci. Z těchto důvodů Agentura ani neuvažovala o tom, zda území zde vykazuje optimální tvar či nikoliv“.*
92. Žalovaný pak k zařazení shora uvedených porostních skupin do pásma B uvedl, že „*je zřejmé, že plán péče v případě uvedených porostů uvažuje s asanačními zásahy proti kůrovci, a to s preferencí nedestruktivních šetrných způsobů asanace. Ministerstvo nadto uvádí, že převážná část území uvedených dílců a porostních skupin, jež jsou starší 160 let, je situována do nadmořské výšky 1270 m n.m. Porostní skupina 202C6, jež má věk přes 60 let, je rovněž situována v nadmořské výšce do 1270 m n.m., a tedy nesplňuje charakteristiku pro jejich zařazení do pásma A. Jedná se však o biologicky hodnotná území vytvářející kompaktní celek, které je důvodné s ohledem na plán péče a metodiku asanace zařadit do pásma B.“*
93. Na základě shora uvedeného soud konstatuje, že správní orgány logicky, srozumitelně a zcela dostatečně zdůvodnily zařazení žalobcem namítaných porostních skupin do pásma B (resp. to, proč je nebylo možné ani vhodné zařadit do pásma A), v němž však byla asanace taktéž povolena pouze šetrnými způsoby. Zařazení porostních skupin do jednotlivých pásem se přitom děje ve sféře správního uvážení správního orgánu, přičemž soud neshledal v postupu správních orgánů překročení jeho mezí, natožpak jakékoliv náznaky zneužití správního uvážení.
94. Dále se soud věnoval námitce žalobce, že napadené rozhodnutí neodpovídá Metodice, podle níž jsou na území NPR v biotopu L9 možné jen dva režimy asanace. V příloze č. 1 Metodiky je u lesního biotopu přirozené smrčiny (horské, podmáčené a rašelinné smrčiny, tj. biotop L9) stanoven jako základ praktických opatření při asanaci „*bez asanace – přirozená vývojová dynamika, resp. ponechání samovolnému vývoji, v okrajových částech šetrná asanace s ponecháním dřeva na místě s cílem omezení šíření kůrovců do okolí“*. Plán péče v daném biotopu povoluje postup (A – pásmo bez asanace) či (B – šetrná asanace aktivních kůrovcových stromů s tím, že při využití tohoto postupu je nutná výjimka dle § 43 ZOPK, případně pro zvláště chráněné druhy dle § 56 ZOPK). Podmínky jsou dále upraveny pro případ překryvu s EVL či PO. Prvostupňovým rozhodnutím přitom bylo území, v němž se nachází biotop L9, zařazeno do pásma C.
95. Žalovaný k tomu v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že „*mapování biotopů bylo zpracováno na základě vegetačního pokryvu (rostlinných společenstev) a abiotických klasifikačních jednotek. Je tak zřejmé, že při mapování biotopů nebyla zohledněna původnost mapovaných smrkových porostů. Ministerstvo má za to, že pro účel daného správního řízení bylo žádoucí, aby za účelem zjištění stavu věci, o němž není důvodných pochybností, byly výsledky*

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

mapování biotopů doplněny o odborné znalosti pocházející z úřední činnosti AOPK při správě NPR a znalosti vyplývající z odborných dokumentů či plánu péče. Ministerstvo k tomu uvádí, že dle § 50 odst. 4 správního řádu, pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady podle své úvahy; přitom pečlivě přiblíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Ministerstvo má za to, že AOPK provedla diverzifikaci území NPR za účelem stanovení způsobu asanace kůrovcem napadených porostů v souladu s metodikou asanace a plánem péče, přičemž přijaté řešení odpovídá aktuálně zjištěnému stavu věci. Ve vyjádření k žalobě žalovaný připustil, že postup AOPK nebyl v souladu s Metodikou, avšak konstatoval, že daný postup byl řádně odůvodněn a zdůraznil, že zvolený postup nebyl v rozporu s cíli ochrany přírody danými Plánem péče, a nemůže tedy mít významný vliv na zachování stavu předmětu ochrany.

96. AOPK v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí jako hlavní důvod odklonu od Metodiky (zařazení do pásma C) uvedla „jejich (převážně) alochtonní původ (provenience i fenotyp), dále porosty, jež jsou směsí alochtonního a autochtonního materiálu a zároveň nižší biologické hodnoty s homogenní prostorovou strukturou. Z hlediska mapování biotopů jsou vymapovány jako L9.1 (Horské třtinové smrčiny), avšak se zhoršenou kvalitou (méně příznivý až nepříznivý stav) anebo jako X10 (paseky), např. oblast Ostrého vrchu (726B na LHC Karlov). Zde je cílem managementu postupná druhová přeměna i změna prostorové struktury se zvýšeným zastoupením především jedle a buku, resp. autochtonního smrku nebo vyššího podílu pionýrských dřevin. Za určitých podmínek se proto připouští i destruktivní (standardní) způsoby asanace, ovšem za podmínky ponechání veškeré dřevní hmoty na místě k zetlení“.
97. Vymezení jednotlivých území (resp. začlenění jednotlivých porostních skupin) a související aplikace Metodiky je „odbornou“ otázkou, kterou dotčené správní orgány hodnotily v rámci správního uvážení. Soud konstatuje, že správní úvaha byla provedena v zákonných mezích, byla řádně odůvodněna a opřena o dostatečné podklady. Soud proto nemá důvod výsledek správního uvážení v tomto smyslu zpochybňovat.
98. Soud neshledal důvodnými ani námitky obsažené v sedmém žalobním bodě. Jeho obsahem byla tvrzení o zbytečně a neopodstatněně destruktivních zásazích v ledovcových karech/karoidech v NPR Praděd. Soud k této námitce uvádí, že dle Plánu péče se ledovcový kar s pozůstatkem morény v NPR Praděd vyskytuje ve Velké kotlině, ledovcový karoid pak v Mezikotlí a Malé kotlině. Tyto oblasti jsou přitom Plánem péče zařazeny mezi oblasti bezlesí, a lesy se na nich tedy zjevně nenacházejí. V Plánu péče je např. na str. 13 uvedeno, že „(p)ro přirozené bezlesí nad horní hranicí lesa, probíhající ve výšce přibližně 1 350 m n. m., jsou charakteristické biotopy vrcholových skal, alpských holí, prameništ' a vrchovišt'. Toto bezlesí je doplněno o přirozeně bezlesé plochy lavinových drah ve Velké kotlině, karoidu Mezikotlí a Malé kotliny a v Pradědském příkopu, které výrazně zasahují pod vrstevnici 1 350 m n. m. V těchto lokalitách jsou vyvinuté druhově mimořádně pestré fytocenózy vysokobylinných niv, vysokostébelných trávníků, sněhových vyležisek, skal a prameništ'“. Dále jsou tyto ledovcové kary a karoidy zmíněny na str. 56 a 57 Plánu péče, kde jsou popsány následovně:

(1) Velká kotlina

Ledovcový kar na JV úbočí Vysoké hole včetně přilehlých svahů. (..) Unikátní lokalita zejména z pohledu pestrosti zastoupení rostlinných druhů i jejich společenstev. Neobyčejně pestré mozaice biotopů (od suchých slunných skal přes různě zastíněné a kapavé skály, prameniště, sutě, lavinami a plazivým sněhem erodované skály, rašeliniště, hluboké živné půdy na dně karu apod.) odpovídá také pestrá mozaika vegetačních struktur (skalní a

pramenišní společenstva, vysokobylinné a kapradinové nivy, březiny a javořiny, bučiny a klimaxové smrčiny). Borovice kleč v prostoru samotné Velké kotliny byla již postupně odstraněna (v období 1974–1993). Na plochy po vykácené kleči se postupně navrátila přirozená společenstva druhově bohatých vysokostébelných trávníků a niv. Zásadní význam pro celý ekosystém Velké kotliny má působení sněhových lavin. (..) Omezení přirozeného působení lavin a disturbancí, které by jinak v prostoru Velké kotliny působily, vede v současné době např. k zahušťování porostů březin v dolních částech Kotliny a k pronikání smrku do těchto porostů.

(2) Mezikotlí

Závěr údolí Volárky na v. svahu Velkého Máje, karoid, závětrný turbulentní prostor, kde se hromadí několikametrové masy sněhu. Vegetaci tvoří téměř výhradně porosty borůvky (as. *Festuco-Vaccinietum*), na vlhčích místech jsou fragmenty vysokostébelných niv. Na dně kotliny malé rašeliště s dominantní ostřicí zobánkatou (*Carex rostrata*). V současnosti je lokalita bez zřetelných přímých antropických vlivů, v minulosti zde pravděpodobně probíhala intenzivní pastva. Horní částí svahu procházejí staré vozové cesty a jsou tam (podobně jako v Malé kotlině) zřetelné prťe, ve střední části na prameništi zbytky dřevěného napajedla. Nedaleko leží Volárna – základy staré salaše.

(3) Malá kotlina

Nevýrazný karovitý uzávěr údolí pramenné části Kotelného potoka na JV svahu Jeleního hřbetu a J svahu Velkého Máje. Částečná obdoba Velké kotliny, ale vegetačně i floristicky daleko chudší. Nejvýznamnějším druhem Malé kotliny je endemická pupava Biebersteinova sudetská (*Carlina biebersteinii* subsp. *sudetica*). K dalším významným druhům patří např. huseník sudetský (*Arabis sudetica*), lepnice alpská (*Bartsia alpina*) ostřice tmavá, (*Carex atrata*), stračka vyvýšená (*Delphinium elatum*), hvozdík pyšný alpský (*Dianthus superbus* subsp. *alpestris*), hořec jarní (*Gentiana verna*), devaterník velkokvětý pravý (*Helianthemum grandiflorum* subsp. *grandiflorum*), hladýš andělikový (*Laserpitium archangelica*), tolije bahenní (*Parnassia palustris*), mázdřinec rakouský (*Pleurospermum austriacum*), kapradina hrálovitá (*Polystichum lonchitis*), kropenáč vytrvalý (*Swertia perennis*), suchopýrek alpský (*Trichophorum alpinum*) aj. Nejvýznamnějším antropickým vlivem pro Malou kotlinu byla výsadba borovice kleče, provedená zde pravděpodobně na přelomu 19. a 20. století. Souvislý, až 50 m široký pás zapojené kleče, který byl vysazen v horní části lavinové dráhy těsně pod předpokládanou čarou odtrhu lavin, výrazně ovlivnil celou Malou kotlinu především přímým vytěsněním původních společenstev kolem pramenišť a skalek v horní části kotliny a také tím, že účinně zabránil působení lavin a plazivého sněhu. Likvidace kleče zde začala v roce 1988 a probíhala postupně až do roku 2004. Díky tomu např. na jaře 2001 sjela v Malé kotlině větší základová lavina, další lavina sjela v roce 2004. V západní části Malé kotliny byl v letech 1990–1991 zlikvidován porost olše zelené na ploše cca 200 m², jednotlivé keře se přesto nadále objevují.

99. Také lesnická mapa, která je nedílnou přílohou prvostupňového rozhodnutí, potvrzuje, že shora vymezené oblasti ledovcových karů a karoidů jsou převážně bezlesé, případně jsou zařazeny do pásma A (oblasti Velké kotliny, Mezikotlí (údolí Volárky na v. svahu Velkého Máje) a Malé kotliny jsou na předmětné lesnické mapě zobrazeny v bílé barvě – bezlesí, příp. barvě červené – pásmo A), v němž nebyla asanace povolena. Soud tedy nerozumí tvrzení žalobce o zbytečně a neopodstatněně destruktivních zásazích v těchto oblastech. Ani sedmý žalobní bod tedy soud důvodným neshledal.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

100. Nedůvodný je také osmý žalobní bod. K žalobcem namítanému jeřábku lesnímu soud konstatuje, že vlivem udělení výjimky na jeho biotop se AOPK v prvostupňovém rozhodnutí zabývala, přičemž srozumitelně uvedla, že je pro něj „*klíčové zachovat především bohatý podrost břízy, vrby jívy nebo jeřábu ptačího. Na kvalitě biotopu se může podepsat hlavně nevhodné lesnické hospodaření spočívající především v holosečném způsobu mýtní těžby, využívání těžké techniky nebo používání chemických látek (zejména při ochraně lesa) a potlačování pionýrských druhů dřevin, dále to jsou nadpočetné stavy jelení zvěře (přímý negativní vliv na druhové složení lesa) nebo rušení sportovně rekreačními aktivitami.*“ Z těchto důvodů dospěla k závěru, že nejvíce negativní vliv může mít rušení v nejkritičtějších obdobích (době rozmnožování – od března do června). Uvedené skutečnosti byly reflektovány v bodu 2.1 prvostupňového rozhodnutí, který se vztahoval k výroku III, jímž byly asanační zásahy v územích Natura 2000 – PO Jeseníky povoleny pouze v období od 15. 6. daného kalendářního roku.
101. AOPK se v prvostupňovém rozhodnutí zabývala také dalšími druhy vyskytujícími se v PO Jeseníky a vlivu povolované činnosti na tuto PO a dopěla k přezkoumatelnému závěru, že „*stanovené podmínky dostatečně zajišťují ochranu jednotlivých předmětů ochrany a je tak vyloučeno závažné nebo nevratné poškození přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je evropsky významná lokalita nebo ptačí oblast určena a nedojde ani k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena.*“
102. Také otázka, zda povolením výjimky nedojde k významnému ovlivnění zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území, je „odbornou“ otázkou, kterou dotčené správní orgány hodnotily v rámci správního uvážení. Soud konstatuje, že správní úvaha byla provedena v zákonných mezích, byla řádně odůvodněna a opřena o dostatečné podklady. Soud proto nemá důvod výsledek správního uvážení v tomto smyslu zpochybňovat.
103. Co se týče tvrzení, že nelze hodnotit stav biotopů jako předmětů ochrany EVL pomocí objemu dřeva odvozeného z průměrného přírůstu v území a nelze rozumně uvažovat o nahrazení starých lesů přírůstem v podobě odrůstajícího zmlazení, soud souhlasí s názorem žalovaného obsaženým ve vyjádření k žalobě, že takto nepostupoval. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí ve vztahu k objemu dřeva uvedl, že „*za účelem kontinuity lesního prostředí (..) bylo výrokem III. napadeného (prvostupňového – pozn. soudu) rozhodnutí stanoveno, že po dobu jeho platnosti bude maximální výše objemu asanovaného dřeva ve výši 6000 m³, což odpovídá běžnému ročnímu přírůstu v průběhu tří sezón v rámci porostů s očekávanou aktivitou kůrovců, a tedy na území NPR nedojde v souvislosti s uplatňováním napadeného rozhodnutí ke snížení objemu živé biomasy.*“ Soud nemá za to, že by žalovaný takto jakkoliv hodnotil aktuální stav daných biotopů; jednalo se toliko o určení míry povolované činnosti ve vztahu k produktivitě ekosystému (obnovy lesního porostu).
104. Soud neshledal ani žalobcem tvrzené porušení § 45g, § 45h a 45i ZOPK. V posuzované věci byla povolena výjimka týkající se kácení kůrovcem napadených nebo ohrožených stromů. Metodika k této problematice na str. 7 uvádí, že „*V případě předmětů ochrany EVL u biotopů s převahou smrku (přirozené smrčiny) nebo s jeho významným podílem (např. bučiny nebo rašelinné lesy ve vyšších polohách) je jejich ponechání samovolnému vývoji bez asanace (A) nemůže ohrozit, protože v nich budou samovolně probíhat procesy, díky kterým uvedené biotopy vznikly (vznik žádného z uvedených biotopů není podmíněn činností člověka). Obdobně je možné nablížet na uplatnění postupu šetrné asanace (B). V případě porostů se zjednodušenou strukturou může být soulad s ekologickými nároky těchto lesních přírodních stanovišť zajištěn i v případě postupu (C), zejm. v situaci, která zaručí obnovu struktury a funkce těchto stanovišť v*

dlouhodobém časovém horizontu s ohledem na omezení asanace pouze na aktivní kůrovcové stromy a ponechání dostatečného množství dřevní hmoty na místě do fyzického rozpadu, za předpokladu, že takový postup nepovede k možnému významnému vlivu na předmět ochrany nebo celistvost EVL, resp. k závažnému nebo nevratnému poškození přírodních stanovišť, k jejichž ochraně je lokalita určena; v opačném případě je nutné záměr asanace podrobit hodnocení podle § 45i odst. 1 ZOPK“.

105.I z Metodiky tudíž vyplývá, že zpracování hodnocení dle § 45i ZOPK není obligatorní v každém případě, ale musí být zpracováno pouze tehdy, kdy navrhovaný způsob asanace povede k významnému vlivu na předmět ochrany nebo celistvost EVL, případně k závažnému nebo nevratnému poškození přírodních stanovišť, k jejichž ochraně je lokalita určena. Posouzení otázky, zda povolení výjimky ve smyslu § 43 ZOPK může mít závažný vliv na předmět ochrany, se děje ve sféře správního uvážení (k mezím jeho soudního přezkumu viz výše).

106.K této otázce se ostatně vztahuje také žalobcem namítaná judikatura SDEU. K žalobcem zmíněnému rozsudku SDEU ze dne 7. 9. 2004 *landlijke Verenging tot Behoud van de Waddenzee a Nederlandse Verenging tot Beshening van Vogels v. Staatssecretaris van Landbouw, Naaturbeheer* en *Visserij*, C-127/02 soud uvádí, že v něm SDEU konstatoval, že „směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. vest. L 175, s. 40; Zvi. vyd. 15/01, s. 248), jejíž šestý bod odůvodnění uvádí, že povolení pro záměry, které by mohly mít významný vliv na životní prostředí, by mělo být vydáno jen po předchozím posouzení jejich případných významných vlivů na životní prostředí, vymezuje ve svém čl. 1 odst. 2 pojem záměr takto:

- provádění stavebních prací nebo výstavba jiných zařízení nebo děl,
- jiné zásahy do přírodního prostředí a krajiny včetně těch, které se týkají těžby nerostných surovin“.

107.Pojem „záměr“ se dle citovaného rozsudku vztahuje na činnost, jakou je mechanický lov srdcovky jedlé, přičemž „(t)akový pojem „záměr“ je rozhodný pro vymezení pojmu plán nebo projekt ve smyslu směrnice o stanovištích, která, jak vyplývá z výše uvedeného, má za cíl, stejně jako směrnice 85/337, vyloučit, aby činnosti které mohou mít vliv na životní prostředí, byly povoleny bez předběžného posouzení jejich vlivů na životní prostředí. (...) Skutečnost, že zmíněná činnost je vykonávána pravidelně již mnoho let v dotčené lokalitě a že pro její výkon je nutné obdržet každý rok koncesi, jejíž vydání každý rok vyžaduje nové posouzení jak možnosti vykonávat tuto činnost tak i lokality, kde může být vykonávána, nepředstavuje sama o sobě překážku, aby tato činnost mohla být při každé žádosti považována za odlišný plán nebo projekt ve smyslu směrnice o stanovištích“.

108.V témže rozsudku SDEU dále konstatoval, že „(p)ožadavek odpovídajícího posouzení důsledků plánu nebo projektu tak podléhá podmínce, že tento plán nebo projekt bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv“. První věta čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích dle SDEU „podřizuje požadavek odpovídajícího posouzení důsledku plánu nebo projektu podmínce, že existuje pravděpodobnost nebo nebezpečí, že tento plán nebo projekt bude mít významný vliv na dotčenou lokalitu“. Takové nebezpečí přitom existuje, pokud „není možno na základě objektivních skutečností vyloučit, že zmíněný plán nebo projekt bude mít na lokalitu významný vliv“. SDEU tedy konstatoval, že první věta čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích „musí být vykládána v tom smyslu, že jakýkoliv plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí

nebo není pro péči o ni nezbytný, podléhá odpovídajícímu posouzení svých důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany, pokud na základě objektivních skutečností není možno vyloučit, že bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty“. Dle SDEU tedy „povolení předmětného plánu nebo projektu může být uděleno pouze za podmínky, že se příslušné vnitrostátní orgány ujistily, že tento plán nebo projekt nebude mít škodlivé účinky na celistvost dotčené lokality“.

109. K mezím volného uvážení dle čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích pak SDEU uvedl, že lov srdcovky jedlé (o jehož povolení šlo v řízení vedeném před SDEU – pozn. soudu) lze povolit pouze za podmínky, že se vnitrostátní orgány „ujistily, že tato činnost nebude mít škodlivé účinky na celistvost této lokality, a tudíž, že neexistuje z vědeckého hlediska přiměřená pochybnost o neexistenci takových účinků“. Podle SDEU tedy „pokud je vnitrostátní soud vyzván, aby ověřil legalitu povolení plánu nebo projektu ve smyslu čl. 6 odst. 3 směrnice o stanovištích, může ověřit, zda meze volného uvážení příslušných vnitrostátních orgánů stanovené tímto ustanovením byly dodrženy, i když toto ustanovení nebylo provedeno do právního řádu dotčeného členského státu, přestože lhůta stanovená za tímto účelem uplynula“. Rovněž SDEU tedy dovodil, že posouzení případných účinků plánů či záměrů se děje ve sféře správního uvážení, jehož soudní přezkum je omezen výše popsaným způsobem.
110. Otázka, zda dojde či nedojde k významnému vlivu na předmět ochrany nebo celistvost EVL či k závažnému nebo nevratnému poškození přírodních stanovišť, k jejichž ochraně je lokalita určena, je otázkou odbornou, jejíž posouzení se děje ve sféře správního uvážení a k jejímuž zodpovězení jsou kompetentní především AOPK a žalovaný. AOPK se danou otázkou v odůvodnění prvostupňového řízení důkladně zabývala s tím závěrem, že „stanovené podmínky dostatečně zajišťují ochranu jednotlivých předmětů ochrany a je tak vyloučeno závažné nebo nevratné poškození přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je evropsky významná lokalita nebo ptačí oblast určena, ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena“. Uvedený závěr se přitom opírá zejména o skutečnost, že v místech výskytu chráněných druhů buď nebyla asanace povolena (nacházely se v pásnu A) nebo byla povolena s tím, že stromy nebudou káceny a veškerá dřevní hmota zůstane zachována (pásmo B). Kácení rizikových stromů v blízkosti turistických tras nebo v porostech bezprostředně přiléhajících k hranici NPR se přitom lokalit s aktuálním výskytem střevlíka nebo šikouška netýká. Jinými slovy řečeno, namítané chráněné druhy se nenacházejí v pásnu (C), ale pouze v pásnu (A) a (B), tedy v pásmech bez asanace nebo s šetrnou asanací, protože nebylo nutné stanovisko dle § 45i ZOPK zpracovat. Soud konstatuje, že tato správní úvaha byla provedena v zákonných mezích, byla řádně odůvodněna a opřena o dostatečné podklady. Soud proto nemá ani v tomto případě důvod výsledek správního uvážení zpochybňovat.
111. Na těchto závěrech nic nemění ani žalobcem v replice namítaný rozsudek ze dne 17. 4. 2018 ve věci *Evropská komise v. Polská republika*, C-441/17. Soud spatřuje mezi namítaným rozsudkem a nyní posuzovanou věcí zásadní skutkové odlišnosti. SDEU ve zmíněném rozsudku například zdůraznil, že „příloha z roku 2016 a rozhodnutí č. 51 umožňují odstraňování jakéhokoli typu „stromů“, a to nejen smrků, ale i borovic, habrů, dubů, olší, jasanů, vrb a topolů, jsou-li „odumřelé“, „suché“ nebo „odumírající“, aniž by stanovily omezení, pokud jde o dotyčné porosty“. Aktivní lesnické zásahy umožněné Polskou republikou dle všeho nespočívaly jen „v „ozdravném kácení“ s cílem odstranit pouze smrky napadené lýkožroutem smrkovým, ale umožňují kácení a ořez před kácením v jednodruhových porostech složených nejméně z 10 % z jedinců, jejichž stáří dosahuje nejméně 100 let“. Na rozdíl od nyní posuzované

věci byly ve věci posuzované SDEU jednoznačně identifikovány potenciální hrozby „pro subkontinentální dubohabrové lesy a lužní lesy s olšemi, jasany, vrby a topoly), jakož i pro včelojeda lesního žijícího na těchto stanovištích; „kácení lesa“ a „omlazování lesů a smíšených lesů lesnickými zásahy“ jsou mimoto zmíněny jako hrozba pro boroše Schneidrova“. Odstraňování napadených borovic a smrků starších sta let pak bylo „identifikováno jako potenciální hrozba pro kulíška nejmenšího, sýce rousného a datlíka tříprstého“. Jinými slovy, v případě posuzovaném SDEU již polské správní orgány identifikovaly hrozby pro stanoviště a vyjmenované chráněné druhy, které by mohly mít vliv na celistvost dotčené lokality. SDEU nadto konstatoval, že nespátroval žádnou souvislost mezi objemem těžného dřeva a šířením lýkožrouta smrkového.

112. Oproti tomu v nyní posuzované věci nebyly identifikovány žádné přímé hrozby pro chráněné druhy živočichů a současně byly stanoveny podmínky k jejich ochrany (viz úprava období, v němž je možné asanační práce provádět). Možnosti asanačních zásahů byly nadto omezeny tak, že v pásmech A a B tvořících 86 % NPR Praděd nebude možné provádět buďto žádné asanační zásahy, nebo se bude jednat o šetrné zásahy s ponecháním dřevní hmoty, tedy tak, aby byla co možná nejvíce chráněna místa výskytu chráněných druhů živočichů. Zcela rozdílný byl také rozsah povolované těžby dřeva, která je v nyní posuzované věci limitována na 2 000 m³ dřeva ročně oproti násobně vyššímu množství povolenému ve věci posuzované SDEU. Soud tedy neshledal, že by napadené rozhodnutí bylo jakkoli v rozporu s rozsudkem SDEU ze dne 17. 4. 2018 C-441/17 ve věci *Evropská komise v. Polská republika*.
113. Důvodným soud neshledal ani devátý žalobní bod, v němž byl namítán rozdílný přístup správních orgánů ve vztahu k NPR Rejvíz. Žalovaný ve vyjádření k žalobě k tvrzenému rozdílnému přístupu konstatoval, že „předmět ochrany národní přírodní rezervace Rejvíz spočívá v ochraně komplexu rašelinných ekosystémů se všemi druhy rostlin a živočichů na ně vázaných i jejich horninového, horninového a půdního prostředí a je tedy zřejmé, že se liší od předmětu ochrany NPR a rovněž se liší přírodní podmínky obou rezervací, přičemž nebylo důvodné očekávat, že AOPK v uvedených případech rozhodne stejně“. Soud ve vztahu k této námitce uvádí, že úkolem správních orgánů je vždy posoudit danou skutkovou situaci a na základě takového posouzení přijmout odpovídající řešení. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl srozumitelnou argumentaci, na jejímž základě postupoval v nyní posuzované věci a v případě NPR Rejvíz rozdílně, přičemž soud souhlasí s tím, že každá národní přírodní rezervace je určitým způsobem unikátní a s ohledem na posouzení nutnosti zásahů nelze vycházet pouze z obecného argumentu žalobce, že obě „leží v CHKO Jeseníky“ a „nacházejí se zde podobné přírodní fenomény“. Takto obecná tvrzení ke zpochybnění zákonnosti odlišného postupu správních orgánů v rozdílných národních přírodních rezervacích nepostačují.
114. Vzhledem k výše uvedenému posouzení žalobních bodů soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji prvním výrokem rozsudku podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Soud proto ve druhém výroku tohoto rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Osobě zúčastněné na řízení soud žádnou povinnost neuložil a neshledal ani důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by jí mohl přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. Proto třetím výrokem tohoto rozsudku v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s. rozhodl, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 12. června 2025

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu